

**Tomori Pál Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági
Technikum és Kollégium
OM azonosító: 201640
1223 Budapest, Művelődés utca 21.**

Szakmai program

Hatályos: 2025. 09.01-től

Tartalom

Bevezetés.....	4
1. NEVELÉSI PROGRAM.....	7
1.1 A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	7
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	9
1.3 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	10
1.4 Az oktatók helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	12
1.4.1 Az oktató.....	12
1.4.2 Az osztályfőnök.....	13
1.5 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	13
1.6 A tanulóknak az intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje.....	15
1.7 A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben részt vevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei együttműködésével kapcsolatos feladatok és egymással való kapcsolattartásuk formái.....	15
1.8 A tanulmányok alatti vizsga szabályai.....	16
1.9 A felvétel és az átvétel helyi szabályai, ehhez kapcsolódóan a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	18
2. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM.....	19
2.1 A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	19
2.2 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	21
2.3 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek.....	22
2.4 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja az alapelvekhez és programokhoz, tevékenységekhez kapcsolódóan.....	25
2.5 A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	26
2.6 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	26
3. OKTATÁSI PROGRAM.....	27
3.1 A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, a foglalkozások megnevezése, száma, valamint megszervezésének és választásának elvei.....	27
3.2 A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	43
3.3 Középszintű érettségi vizsgatárgyak témakörei.....	44
3.4 Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés intézményi keretek között.....	45
3.5 A választott kerettanterv feletti óraszámok.....	45
3.6 A tanulók tanulmányi munkája ellenőrzésének, értékelésének rendszere, módszerei.....	46
3.7 Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	49
3.8 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	49
3.9 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek.....	49
3.10 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	49
3.11 A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok.....	50
3.12 Az ágazati alapoktatás megszervezése.....	50
4. KÉPZÉSI PROGRAM.....	51
4.1 Az iskolánkban oktatott szakmák ismertetése.....	51
4.1.1 Pénzügyi és számviteli ügyintéző (azonosító száma: 5 0411 09 01).....	51
4.1.2 Vállalkozási ügyviteli ügyintéző (azonosító száma: 5 0411 09 02).....	51
4.2 A megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemek szakmánként.....	52
4.3 A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként.....	52
4.4 Projektoktatás.....	52
4.5 A tanuló / képzésben részt vevő személy teljesítményének ellenőrzési és értékelési módja, formái.....	52

4.6 A szakmai vizsgálóhoz kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje.....	52
4.7 Elérhető pályaaorientációs szolgáltatások.....	52
5. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	54
5.1 Jogszabályi háttér.....	54
5.2 Helyzetértékelés.....	54
5.3 Nevelési céljaink és alapelveink.....	54
5.4 A pedagógiai tevékenységrendszer, a csoportfoglalkozások programja.....	56
5.5 A kollégiumi élet szervezése.....	57
5.6 A kollégiumi tevékenység szerkezete és keretei.....	57
5.7 A tematikus foglalkozások kerettanterve.....	58
5.8 A közösségi élet.....	62
5.9 Kollégiumi hagyományok.....	63
5.10 A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység.....	63
5.11 Kollégiumunk kapcsolatrendszere.....	65
6 MELLÉKLETEK.....	67
6.1 Programterv a 09. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT ÁGAZATHOZ TARTOZÓ 50411 09 01 PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ	67
6.2 Képzési és kimeneti követelmények a 09. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT ÁGAZATHOZ TARTOZÓ 50411 09 01 PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ.....	67
6.3 Heti óraterv – PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ.....	68
6.4 Programterv a 09. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT ÁGAZATHOZ TARTOZÓ 50411 09 02 VÁLLALKOZÁSI ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ.....	70
6.5 Képzési és kimeneti követelmények a 09. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT ÁGAZATHOZ TARTOZÓ 50411 09 02 VÁLLALKOZÁSI ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ.....	70
6.6 Heti óraterv – VÁLLALKOZÁSI ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ.....	71
6.7 A kollégiumi tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám.....	73
7 ZÁRÓ DOKUMENTUMOK.....	83

Bevezetés

A Szakmai program jogszabályi háttere

- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről
- 229/2012-es Korm. rendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 2015. évi LXV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításáról
- 20/2012-es EMMI r. a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 453/2024. (XII. 30.) Korm. rendelet a 2025. évi tanárbéremelésről és az ahhoz nyújtott központi költségvetési támogatásról
- A kollégiumi nevelés országos alapprogramja:
https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok
- Útmutató a szakmai program elkészítéséhez: <https://ikk.hu/gyujto/intezmenyek#a-szakkepzo-intezmeny-szakmai-programja>
- Heti óraterv minta: <https://ikk.hu/gyujto/intezmenyek#heti-oraterv-minta>

Az intézmény szervezete

Név: Tomori Pál Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Technikum és Kollégium
Székhely (és egyben egyetlen telephely): H-1223 Budapest Művelődés utca 21.
Fenntartó: Tomori Pál Főiskola

Az intézmény környezete

Budapest XXII. kerületében, a Campona bevásárlóközpont szomszédságában, egy 1,5 hektáros ősparkban 5.500m²-es – a Tomori Pál Főiskola tulajdonát képező – a Zsindely-család volt kastélyában folyik a középiskolai képzés és a kollégiumi feladatellátás. A térségben sem középfokon, sem felsőfokon más közgazdasági jellegű képzés nincsen, ezért a vonzáskörzetben lévő Érdi térségből és Pest vármegye közeli településeiről a diákok a főváros távolabbi kerületeiben lévő intézményeibe járnak be.

A Tomori Pál Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Technikum (kezdetben Szakközépiskola néven) 2014. szeptember 1-től működik a fenntartó Tomori Pál Főiskolával azonos épületben, a Budapest, XXII. kerület Művelődés utca 21. szám alatt. 2016–2020 között szakgimnáziumként, 2020. szeptember 1-től pedig technikumként működik a középiskola. A Főiskolához hasonlóan a középiskola is magán fenntartású, állami normatívában nem részesülő intézmény. A technikumok oktatás kollégiumi feladatellátással való bővítését, és ezáltal a többcélú szakképző intézménnyé történő alakulást 2025 tavaszán kezdeményezte a fenntartó Tomori Pál Főiskola.

A Fenntartó célja a középiskola alapításával az volt, hogy a (köz)gazdaságtudományi képzést kínáló középiskola befejezését követően minél több diák folytathassa felsőfokú tanulmányait a szintén (köz)gazdaságtudományi képzéseket (Gazdálkodási és menedzsment, Pénzügy és számvitel, Nemzetközi gazdálkodás alapszakok) kínáló Főiskolán. Ezek a főiskolai alapszakok angol nyelven is elérhetők a Főiskola képzési kínálatában, így a már emelt szintű angol nyelven érettségig tett, felsőfokú nyelvtudással rendelkező fiatalok folytathatják felsőfokú tanulmányaikat idegen nyelvű szakmai tartalmak elsajátításával.

A kollégiumi feladatellátással való bővüléssel további cél, hogy szakképző intézményünk országos beiskolázásúvá válhasson. A 21. századi követelményeknek megfelelni kívánó kollégiumi szobák a Főiskola (és a vele egyazon épületben működő Technikum) épületében, a Technikummal azonos szinten kerültek kialakításra.

Kollégiumunk belső és az intézmény külső környezete biztosítja nevelési céljaink megvalósíthatóságát, egyben szolgálja tanulóink biztonságát, kényelmét. Közvetlen környezetünkben számtalan, többcélú vásárlási lehetőséget biztosító üzlet jelent meg. Tanulóink kulturálódási lehetősége – múzeum, színház, mozi, könyvtár – sokoldalúan biztosított, részben a kiváló tömegközlekedési lehetőségeknek köszönhetően.

Küldetésünk

Arra törekszünk, hogy a tanulók alkalmassá váljanak az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területeken folyamatosan fejlődő, megújuló alkotómunkára, a társadalmi értéktermelési folyamatok alakítására, a munkaerő-piac elvárásainak teljesítésére, valamint a felsőfokú tanulmányok megkezdésére. Törekszünk arra, hogy a tanulóknál a tanítási-tanulási folyamat során kialakítsuk az igényt és képességet az ismeretek önálló megszerzésére, azok összefüggéseinek felismerésére, értelmezésére és értékelésére, hasznosítására, továbbá fejlesszük gondolkodásukat, problémamegoldó képességüket, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs, valamint informatikai tudásukat.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az oktatás-tanulás-nevelés tartópillérei, alapelvei

- megtanulni tanulni,
- megtanulni cselekedni,
- megtanulni élni,
- megtanulni másokkal együtt élni.

A nevelő-oktató munka céljai: A közismereti és a szakmai tantárgyak ismeretanyagának egységével, valamint az egyéni képességek és a tanulói alapkompétenciák fejlesztésével kívánjuk elérni, hogy a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő felkészültségű és a változásokhoz gyorsan alkalmazkodó tanulókat képezzünk.

Az intézményben folyó nevelő-oktató munka célja, hogy

- a nálunk végzett tanulók rendelkezzenek az általános műveltség alapvető elemeivel, képesek legyenek adekvát írott és szóbeli kommunikációra magyar és legalább angol nyelven;
- képessé váljanak szakirányú felsőfokú tanulmányok elvégzésére, emelt vagy felsőfokú szakmai szintű képesítést megszerzésére.

Diákjaink középfokú tanulmányaik időszakában és azt követően felnőtt életük során megértik és elfogadják az egész életen át tartó tanulás fontosságát, és az életformává válik bennük.

Képzési kínálat, képzési rendszer

Az iskolánkba jelentkező – főként közgazdasági pályára készülő – nyolcadikosok tanulók sikeres felvételi vizsga letétele után felvételt nyernek a technikumba, ahol az alábbi képzések közül választhatnak:

- (9/Ny+9–13. évf.) 5 évfolyamos magyar–angol két tanítási nyelvű technikumi szakmai oktatás nyelvi előkészítő évvel, gazdálkodás és menedzsment ágazati oktatással.
- (9/Ny+9–13. évf.) 5 évfolyamos egy tanítási nyelvű technikumi szakmai oktatás nyelvi előkészítő évvel, gazdálkodás és menedzsment ágazati oktatással.

Ágazat	Szakma azonosító száma				Szakma megnevezése	Szakmai oktatás időtartama	
	Magyar Képesítési Keretrendszer szint	Képzési terület	Ágazati besorolás	Szakma- sorszám		alapfokú iskolai végzett- séggel	munkarend
Gazdálkodás és menedzsment	5	0411	09	01	Pénzügyi- számvetési ügyintéző	5 év	nappali és levelező
Gazdálkodás és menedzsment	5	0411	09	02	Vállalkozási üzemviteli ügyintéző	5 év	nappali és levelező

Érettségivel rendelkezők számára kínáljuk nappali és levelezős munkarendben szakmai képzéseinket kizárólag szakképzési évfolyamokkal az alábbi, Szakmajegyzékbeli szakmákban:

Ágazat	Szakma azonosító száma				Szakma megnevezése	Szakmai oktatás időtartama	
	Magyar Képesítési Keretrendszer szint	Képzési terület	Ágazati besorolás	Szakma- sorszám		érettségi végzett- séggel	munkarend
Gazdálkodás és menedzsment	5	0411	09	01	Pénzügyi- számvetési ügyintéző	2 év	nappali és levelező
Gazdálkodás és menedzsment	5	0411	09	02	Vállalkozási üzemviteli ügyintéző	2 év	nappali és levelező

1. NEVELÉSI PROGRAM

Jogszabályi háttér: 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról

A szakképző intézmény szakmai programja meghatározza

1. a szakképző intézmény nevelési programját, ennek keretén belül

- a) a szakmai oktatás pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
- b) a személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- c) az oktatók feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,
- d) a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,
- e) a tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendjét,
- f) a tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben részt vevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei együttműködésével kapcsolatos feladatokat és egymással való kapcsolattartásuk formáit,
- g) a tanulmányok alatti vizsga szabályait,
- h) a felvétel és az átvétel helyi szabályait, ehhez kapcsolódóan a szóbeli felvételi vizsga követelményeit.

1.1 A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskolai, intézményes nevelés feladatai

Intézményünk két legnagyobb közössége az iskola és a kollégium. Iskolánk teljes oktatói és nevelői közössége törekszik arra, hogy e célt legjobb tudása szerint elérje, megvalósítsa. E cél érdekében, az egyes területek lehetőségeit, feladatait, eszközrendszerét leírva, tapasztalatainkat összefoglalva készült Szakmai programunk.

Legfontosabb pedagógiai eljárások és az oktatók helyi intézményi feladatai

Nevelésben: A nevelési érték az egyén konstruktív életvezetése. A konstruktív életvezetés olyan életvitel, amely szociálisan értékes, mert hozzájárul a közösség fejlődéséhez, az egyén szempontjából eredményes, mert hozzájárul más értékek létrehozásában való részvételéhez, az egyén sikerességének egyik alapja. A konstruktív életvezetés területei: a munkahely, a család, a környezet, a közösség, az ország, a haza, a határokon túli, tágabb környezet.

Tanítás-tanulásban: tehetséggondozás, felkészítés a munkaerő-piaci helytállásra, felkészítés az önálló ismeretszerzési képességek kialakítására, kreatív gondolkodás kialakítása, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazása.

A nevelő-oktató munka céljainak megvalósításához hozzárendelt feladatok

Minden tantárgy oktatásában és a tanórán kívüli programok során az alábbi, egyetlen tanulási területhez sem kizárólagosan köthető **kulcskompetenciák** fejlesztése, melyek változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban:

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák.

A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése

Célunk, hogy minden tanuló megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.

A haza és a magyarság ismerete segítse elő harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel. Alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet, ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására. Késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre.

Ezen nevelési feladat megvalósításának főbb területei és lehetőségei: nemzeti-ünnepeink iskolai szintű megünneplése, osztályfőnöki órák, múzeum- és színházlátogatások, tanulmányi kirándulások, nyári táborok.

Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz

Magyarország az Európai Unió tagja, ezért is fontos, hogy kialakuljon diákjainkban a pozitív viszony a közös európai értékekhez. Legyenek érdeklődők, nyitottak az európai kultúra, életmód, szokások, hagyományok iránt, különös tekintettel a környező országokra, népekre. Ismerjék meg az európai egység erősödésének jelenőségét.

Mind iskolánknak, mind tanulóinknak törekedniük kell arra, hogy valamilyen módon közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Ennek kiemelkedő területe az alapító főiskola már meglévő nemzetközi kapcsolatainak ápolása, megtartása és további bővítése.

Minél több tanulót igyekszünk bevonni a határon túli magyarlakta területeken működő iskolákkal kialakított diákcsera kapcsolatainkba.

Környezettudatos magatartás kialakítása

A környezettudománynak a tananyagban és az iskola működésében is érvényesülnie kell. Célunk, hogy környezetkímélő anyag- és energiatakarékos módon működjön az iskola, erőforrásainkat hatékonyan használjuk fel, tanulóinkat környezetük megóvására, egészséges életmódra neveljük.

A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

- Nevelő-oktató munkánk legfőbb eszközei a kötelező tanórák. Ezek maximális kihasználásával juthatunk céljaink eléréséhez, feladataink teljesítéséhez.
- Elveink alapvető célkitűzéseinkből következnek: iskolánkban minden tanulónak fejlődnie kell, önmaga szintjéhez képest a lehető legtöbbet.
- Alapelvünk, hogy az alapvető közösség iskolánkban az osztályközösség. Az osztályközösségbe való sorolás alapelvei az általános pedagógiai alapelvek alapján történnek.
- Eredményes felkészítés közép- és emelt szinten a sikeres érettségi vizsgára az iskolai lemorzsolódási arány 5% alatti tartásával.
- A felsőoktatásban részt vevő tanulók számának növelése mind közvetlenül az érettségi, mind a szakképzés befejezése után.
- A két tanítási nyelvű osztály és a normál osztályok előtti nyelvi előkészítő évfolyam indításával az államilag elismert nyelvvizsgával egyenértékű vizsgabizonyítvány megszerzésére való felkészítés a tanulók egyre szélesedő körében.
- Az eredményesség érdekében a nevelő-oktató munka eljárásainak folyamatos szabályozása, fejlesztése, a tanári továbbképzések tapasztalatainak hasznosítása.
- A nevelő-oktató munka módszereinek, az oktatás tárgyi feltételeinek folyamatos korszerűsítése.

A nevelési elvek gyakorlati és meghatározó területei

Diákönkormányzati tevékenység

A diákönkormányzat tevékenységébe a tanulók egyre nagyobb hányadát törekszünk bevonni. Ezért várjuk el, hogy a diákönkormányzat vonzó programot kínáljon a tanulóknak. Sajnos, már a fiatalság körében is eluralkodni látszik az a gyakorlat, hogy kieszenet után minél gyorsabban el akarják hagyni az iskolát, mert rohanni kell más helyre, más tevékenység folytatására. A tapasztalatok szerint mind a tanulástól, mind a közösségi élettől, közösségi foglalkozásoktól rengeteg időt elvon a számítógép (internet) és a televízió.

Szakkörök, tevékenységi körök, sport

Iskolánkban kiemelten fontos szerepe van a tehetséggondozásnak.

A szakkörökön, az öntevékeny csoportokban, a sportfoglalkozásokon széles és tág tere van a kiemelkedő képességek kibontakozásának, érvényre juttatásának.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk Oktatási programja a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül, ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg: a NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A tanulók személyiségfejlesztésének kiemelt feladatai

- a tanulói önismeret fejlesztése,
- a diákok kezdeményező és vállalkozó készségének kialakítása,
- a tanulók állampolgári szerepre történő felkészítése,
- a vallási és világnézeti információk tárgyilagos, többoldalú közvetítése.

Ez utóbbi nevelési feladat magában foglalja a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztését, a jogok és köteleességek tudatosítását. A személyiségfejlesztésben minden vonatkozásában meghatározó az iskola arculata, hagyományai, belső környezete és légköre. A személyiségfejlesztés legfőbb színtere az osztályfőnöki óra, de jelen kell lennie a közös iskolai rendezvényeken, külső programokon is.

Lelkileg és testileg egészséges fiatalok nevelése

Alapvető célunk, hogy lelkileg és testileg egészséges fiatalok kerüljenek ki iskolánkból. Ennek érdekében elsődleges céljaink között szerepel, hogy elfogadott és egészséges életmódmintákat közvetítsünk. Az életmód fogalmával szorosan összefonódott fogalmakat is tárgyalunk: életminőség, életstílus, életforma. Az életmód fogalmának kifejtése magával vonzza a kultúra fogalmának kifejtését is. Tudatosítanunk kell, hogy a kultúra áthatja minden cselekedetünket.

Viselkedéskultúra fejlesztése

Mindennapjainkat átszövi a viselkedéskultúra, a szórakozás kultúrája, a táplálkozáskultúra stb. Azt a közhelyet kell feloldanunk, miszerint mindennapi kultúránk alacsony színvonalú, elmaradott. Ami valójában azt jelenti, hogy hiába vannak meg az életmódváltozás tárgyi feltételei, a civilizációs változásokat és a strukturális átrétegződést nem követte olyan kulturális alapok megteremtődése, amelyek biztos támpontul szolgálhatnak a mindennapi érintkezés formáihoz. Mindennapi kommunikációs kultúránk meglehetősen eklektikus. Ennek oka a mintakövetés, a mintaközvetítés zavarai és az egymás mellett létező többféle értékrend ellentmondásaiban lelhető fel.

Az ellentmondás feloldása érdekében – mely nagyban és súlyosan érinti a középiskolás korú diákokat is – az iskolának arra kell törekednie, hogy egy jól megalapozott, biztos lábakon álló, és mindenki által elfogadott mintát közvetítsen. Erre törekszik intézményünk is. Iskolánknak olyan közegként kell

működni, melyben tanulóink képesek elsajátítani azokat a viselkedési szabályokat és szerepeket, melyek erkölcsi normaként és értékrendként szolgálhatnak további életükben.

Osztályfőnöki óráink keretében azt szeretnénk elérni, hogy diákjaink osztályközösségeiket vonatkozási csoportként fogadják el, odatartozásukat úgy is éljék meg és minősítsék. Semmiképpen ne érezzék a szerepnélküliséget és az elhanyagoltság érzését. Osztályfőnöki óráink eszköze mindig a nyílt kommunikáció. Elsődlegesen annak megfogalmazása: „ki vagyok én?” Tapasztalataink alapján ugyanis a diákok elsődleges problémája a ki nem alakult énkép, a laza önértékelés, az ingatag önbizalom, illetve ezek túlzottan előtérbe kerülése egyes diákok személyiségében, mely ugyanolyan káros lehet a személyiség fejlődésében. A folyamat első stádiuma az egymásba vetett hit és a bizalom kialakítása, elfogadása és megélése.

A tanulói önismeret fejlesztése

Kiemelt fejlesztési feladatunkként az alapos önismeretet határozzuk meg. Osztályfőnöki óráinkon a mindennapi életből hozott szituációkat dolgozzuk fel helyzetjátékok formájában, s ezek segítségével diákjaink könnyebben igazodnak el az állandóan változó külvilág helyzeteiben, ezzel bizonyítva azt, hogy nemcsak énképük fejlődik, hanem a világról kialakult képük is változik, formálódik. Azonban nemcsak az osztályfőnöki órák nyújtanak segítséget diákjainknak az egészséges szellemi és lelki fejlődésben, hanem a tanórán kívüli rendezvények is. Nagy hangsúlyt fektetünk a tanítás utáni szakkörökre, egyes iskolai ünnepélyekre, tanulmányi versenyekre, illetve a diákönkormányzati feladatokra, mert ezek a tevékenységek nagy szerepet játszanak tanulóink esztétikai és érzelmi nevelésében is, valamint fejlesztik véleményalkotási, problémamegoldó, illetve döntéshozói készségüket.

A fejlesztés nem korlátozódik csupán az iskola falain belülre. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink minél többször jussanak el színházba, múzeumokba, sportrendezvényekre, hiszen tudjuk, az adott intézmények nevelő-oktató munkájukon keresztül milyen nagy hatással vannak diákjaink személyiségének fejlődésére.

Egészséges jövőkép kialakítása

Mindenkori munkánk eredményét abban látjuk, hogy az itt eltöltött évek során diákjainkban kialakul egyfajta egészséges jövőkép, aminek segítségével további terveik érdekében össze tudják hangolni vágyaikat, lehetőségeiket és a realitásokat, hogy így a számukra legmegfelelőbb felsőoktatási intézménybe nyerhessenek felvételt.

1.3 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés olyan folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatokat kialakítja, megteremti és továbbfejleszti. A tanulók képességeinek fejlődéséhez meg kell teremteni a személyiségfejlesztő oktatást. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha mind a Szakmai program, mind pedig a nevelési, tanulási-tanítási folyamat teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a munkának, ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, ha hozzájárul életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához. Ez a fejlesztés, fejlődés olyan iskolai pedagógiai munkát feltételez, melyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlesztése, fejlődése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb formája és fóruma is.

Az iskolai nevelés legfőbb célja a személyiség minél szélesebb körben történő fejlesztése, felkészítés az életre. Az egyén fejlődése azonban szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a közösségi neveléstől.

A legalapvetőbb nevelő közösség a család, melyben az egyén, a személy születése óta él és nevelkedik, az első közösség, amelybe az egyén beilleszkedik.

A **család** alapvetően meghatározza, befolyásolja, formálja a gyermek fejlődését, másokhoz, a hasonló korúakhoz, illetve a felnőttekhez való viszonyát. Alapvető személyi és szociális kötődéseket, formákat alakít ki, melyeket az iskolába kerülve lehet és kell továbbfejleszteni, formálni, alakítani.

Az **osztályközösség** a középiskolában már sok alapismerettel, egymástól eltérő szokással és szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége. Mivel a tanuló idejének nagy részét az osztályközösségben, vagy annak egy részében tölti, meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira. Az osztályközösség feladatai: valamennyi tagjának pozitív irányú befolyásolása, mások gondjainak, nehézségeinek felismerése, a másság elfogadása, tolerancia, egymás tiszteletben tartása, az egyéni értékek felismerése, a pozitív példák követése, egymás segítése a tanulásban és egyéb problémák megoldásában.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Az iskolai nevelés legfőbb célja az egyén minél szélesebb körben történő fejlesztése, felkészítése az életre. Az egyén fejlődése azonban szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a közösségi nevelésről. A közösségi nevelés erősítése az oktatásban, a nevelőmunka fontos része. Az eredményesebb egyéni tanuláshoz is fontos segítő tényező. A végzés utáni elhelyezkedés, munkavégzés során szintén értékes tudás a közösségi szervezés, a közösségi munkavégzés terén elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretanyag, tapasztalat. A nevelés során az oktatói testület értékeket közvetít és megtanítja a tanulókat az értékteremtő tevékenységre. Maga az értékteremtő tevékenység hozzájárul az emberi közösségek fejlődéséhez, miközben az individuum is fejlődik. Tudatosítani kell, hogy egyik legfontosabb emberi érték a konstruktív életvezetés.

Az értékek létrehozásában való közös cselekvés színterei és tevékenységei iskolánkban a következők:

- tanítási órák,
- fakultatív tevékenységek,
- szakmai gyakorlati foglalkozások,
- kollégiumi foglalkozások,
- óráközi szünetek,
- tanórán kívüli tevékenységek,
- továbbképzések,
- tanulmányi és osztálykirándulások,
- versenyeken, pályázatokon való részvétel,
- az iskola közössége érdekében végzett munkák stb.

A konstruktív életvezetés megerősítése a szakképzésben is a közösségfejlesztés hathatós eszköze. Az osztályközösség szerepét alapvetőnek tartjuk a közösségi szellem formálásában. A közösségfejlesztés koordinátora elsősorban az osztályfőnök.

Az intézményes iskolai nevelési céljaink a következők: a közösségfejlesztő, önfejlesztő magatartás és tevékenységrepertoár ösztönzése, ezzel párhuzamosan a destruktív megnyilvánulások leépítése; a személyiség ösztönző, szabályozó sajátosságainak kiépítése. Célunk a szakmában kapcsolatokat kiépítő, eredményesen kommunikáló, az adott szituációkhoz alkalmazkodó szakemberek képzése, akiknek a különböző munkahelyi közösségekbe való beilleszkedés nem okoz nehézséget.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

Lehetőleg mindenkinek legyen lehetősége a közösségért konkrét dolgot is tenni. Tanuljanak meg a tanulók felelősen tenni egy nagyobb közösségért is. A fenti elvek érdekében szervezünk osztály- és iskolai szintű rendezvényeket. Ezeket oktatók irányításával lehetőség szerint kisebb közösségek szervezik. A kulturális és a sportéletben, a vetélkedést a másikkal sikeresebb feladatmegoldás igényét kihasználjuk a munka érdekében. Szereplést, versenyt csak a tanulók életkori sajátosságainak és tudásuknak megfelelő szinten szervezünk. A tanulók környezetüknek is megmutathatják ügyességünket.

Iskolánkban a hagyományápolás versenyek, vetélkedők, tanulmányi versenyek, hagyományörző rendezvények, versenyek, sportversenyek formájában történik.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Az iskola, a kollégium tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közeleti felelősségre nevelés érdekében – a Házirendben meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését az oktatói testület segíti.

A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak – az oktatói testület véleménye meghallgatásával – saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

A diákönkormányzat a tanulók érdekeinek képviselőjét látja el az iskolában. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg öt éves időtartamra.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai

Szakkörök: A tanulók igényeinek megfelelően szervezzük a tanév elején. Általában a járulékos órák meghatározott százalékát fordítjuk erre a tevékenységre. A tanulónak a jelentkezés és annak elfogadása után kötelező a részvétel.

Önképző körök igény szerinti szervezése lehetséges. A szervezést a könyvtár és az anyanyelvi munkaközösség végzi. A jövőben a szülői munkaközösséget is szeretnénk bevonni.

1.4 Az oktatók helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

Az oktató alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.

Az oktatók feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

1.4.1 Az oktató

Az oktatók legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,

- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az intézményvezető által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

1.4.2 Az osztályfőnök

Az **osztályfőnök** az osztályközösség fejlesztésének koordinátora, ezért az iskolavezetésnek minden évben igen fontos feladata, hogy egy-egy induló osztály élére a megfelelő felkészültséggel, emberi tulajdonságokkal rendelkező osztályfőnököt kiválassza és megbízza e fontos feladattal.

Az osztályfőnök legfőbb feladatai: a problémák felismerése és azok kezelése, az osztályközösség életének szervezése, irányítása, összefogása, az összhang megteremtése a tanulók, az osztályban tanító oktatók és a családok között, az osztályfőnöki órák nevelési lehetőségeinek kihasználása, közösségi programok szervezése.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola Szakmai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító oktatók munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, a kollégiumi nevelőkkel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát az oktatói testület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelőseivel.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segítészésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

1.5 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveiben megfogalmazottaknak megfelelően, oktatói testületünk legfőbb célja: a tanulói képességek minél sokoldalúbb fejlesztése, azok kibontakoztatásának maximális segítése.

Célunk minél hatékonyabb megvalósulását segíti elő tanulóink tehetségének, képességeinek kibontakozását segítő tevékenységünk. E munka első lépése a tehetségek feltárása. Mindez elsődlegesen

az osztályfőnökök, szaktanárok és kollégiumi nevelők feladata, ebben segíti őket: a tanulóink teljesítményét értékelő egységes mérési rendszer, a tanórák és a tanulókkal folytatott egyéni beszélgetések.

A fejlesztő munka színterei: a tanórák, az emelt szintű érettségire felkészítő tanórák, a továbbtanulási esélyeket növelő tréningek, felkészítések, az országos és iskolai kompetenciamérések, az iskolai/városi/vármegyei/országos tanulmányi és szakmai versenyeken való részvétel, a tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, öntevékeny diákkörök, tömegsport órák stb.) a külső szervezetek által kiírt pályázatokon való részvétel, a külső szervezetek által szervezett foglalkozások. Iskolai rendezvényeink is – így például a megemlékezések és ünnepségek –, kiváló alkalmat teremtenek tehetséges diákjainknak a bemutatkozásra.

Az iskola folyamatosan figyelemmel kíséri a tehetséges tanulók érvényesülését, továbbtanulását elősegítendő pályázatokat.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló: Az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a pedagógiai szakszolgálat szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók szűrése két formában valósul meg: az általános iskolában diagnosztizált tanulók nyomon követése, illetve az újonnan feltárt problémás tanulókkal való foglalkozás.

A nyomonkövetés és a szűrés elsődlegesen az iskola ifjúságvédelmi felelőse, valamint az osztályfőnökök feladata. Az osztályfőnök feltáró munkáját a szaktanárok és a kollégiumi nevelők segítik. A pedagógiai szakszolgálat, a szakértői és rehabilitációs bizottsággal történő kapcsolatfelvétel az iskola vezetésének feladata. A szakértői véleményezés után a tanulókkal történő foglalkozás további módjáról az iskola intézményvezetője dönt.

Az osztályfőnöki nevelőmunkában a 9. évfolyamtól kezdődően jelentős figyelmet kap a pályaaorientációt segítő munka, a káros szenvedélyek (drog, alkohol, dohányzás), deviáns magatartások elleni fellépés. Mindezek visszatükröződnek az osztályfőnöki órák tematikájában.

A pályaaorientációs tevékenységben az osztályfőnökök építhetnek a szakmacsoportos alapozó és a szakképző évfolyamon a szakmai tantárgyakat tanító oktatók együttműködésére.

A diákönkormányzat szervezeti keretei között ösztönözzük tanítványainkat kortárs segítő képzésekben való részvételre.

Iskolánk tanulóinak többsége nem a hátrányos helyzetű vagy a veszélyeztetett gyermekek köréből kerül ki. Túlnyomó többségük rendezett családi háttérrel rendelkezik, és jellemzően jó az iskola és a szülői ház együttműködése, kapcsolattartása. A jelenkori társadalmi-gazdasági változások jelentős mértékben kihatnak tanulóink iskolai viselkedésformáira és teljesítményére, így prevenciós, problémafeltáró jelleggel kötelességünk ezekkel a problémákkal is foglalkozni.

Az iskolai ifjúságvédelmi tevékenység céljai

- Előzze meg, hárítsa el vagy enyhítse az ifjúra ható károsodásokat, amelyek személyi- ségfejlődését megzavarják vagy gátolják.
- Segítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak a tanulók egyénileg és társadalmilag is értékes képességeinek kibontakoztatásához és fejlesztéséhez.
- Hasson az iskola teljes nevelési szellemére.

Az intézményünkben tevékenykedő **gyermek- és ifjúságvédelmi felelős** iskolán belül folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnökökkel, a szaktanárokkal, az iskolaorvossal, a védőnővel, az iskolapszichológussal, a fejlesztőpedagógussal, az iskolai drogkoordinátorral, a könyvtárossal (szakirodalom folyamatos bővítése), a diákönkormányzat munkáját segítő tanárral, valamint a kollégiumi nevelő tanárokkal.

1.6 A tanulóknak az intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje

~~A tanulók intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogának gyakorlására vonatkozó részletes eljárási rendet – a 2011. CXC t. 25. § (2)-nak megfelelően – az intézmény Házirendjében szabályozzuk.~~

1.7 A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben részt vevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei együttműködésével kapcsolatos feladatok és egymással való kapcsolattartásuk formái

Az iskolai közösségek és iskolán kívüli partnerintézményekkel való kapcsolattartás rendjét a 2011. évi CXC törvény 25. § (1) bekezdés alapján intézményünk Szervezeti és Működési Szabályzata szabályozza.

Az együttműködés alapvetően a nevelési-oktatási információcserén alapszik. Meghatározók a tanulók személyiségfejlesztésének, szociális veszélyeztetettségének, életkori sajátosságainak kérdésköréből adódó problémák. A tehetséges és különleges képességű tanulók menedzselése ugyanolyan fontosságú feladat, mint a beilleszkedési problémákkal küzdők vagy a tanulási kudarcoknak kitétt tanulók segítése. Az együttműködés során közösen kell törekedni az oktatási-nevelési célokban megfogalmazott normák elfogadtatására, a kulturált viselkedés kialakítására, a deviáns magatartás megelőzésére. Biztosítani kell a szülői szervezet részvételét az iskola közösségformáló és nemzeti öntudatra nevelő programjában.

Az együttműködésben résztvevő szervezetek:

- **Oktatói és nevelői szervezetek:** oktatók és nevelők közössége, munkaközösségek.
- **Szülői szervezet:** szülői munkaközösség – munkatervében kapcsolódik az iskola tanévre bontott feladataihoz.
- **Diákszervezetek:** osztály diákbizottságok, iskolai diákönkormányzat

Az iskola és a szülők közötti együttműködés legfontosabb területei

- kölcsönös részvétel értekezleteken,
- információcsere (osztályfőnök – szaktanár – szülő),
- oktatási-nevelési programok és dokumentumok megbeszélése, véleményezése,
- fegyelmi egyeztetése,
- igazgatói pályázatok véleményezése.

Együttműködési keretek a szülők és az iskola között:

- szülői munkaközösség,
- szülői értekezletek (félévente legalább egy alkalommal),
- osztályfőnök fogadóórák (félévente egy alkalommal),
- a tanárok heti munkarendjében rögzített fogadóórák,
- osztálykirándulások, osztályprogramok,
- ünnepségek, versenyek.

Együttműködési keretek az iskola és a kollégium között

- az osztályfőnökök és a tanulók nevelőtanárai közötti kapcsolat,
- a nevelési feladatok egyeztetése érdekében időszakosan az osztályfőnöki munkaközösség, a kollégium vezetője és a nevelőtanárok megbeszélése.

Együttműködési keretek a kollégium és a szülők között

- kollégiumi szülői értekezletek,

- rendszeres kapcsolattartás a nevelőtanár és a szülők között.

A szülő, a tanuló, az iskolai és a kollégiumi pedagógus együttműködésének fejlesztési irányait a törvényi változások és a piaci igényekhez alkalmazkodó szakemberképzés együttesen motiválja.

1.8 A tanulmányok alatti vizsga szabályai

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tanulmányok alatti vizsgát tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. Kivétel a különbözeti vizsga, amelyet a tanuló abban az iskolában tesz le, ahol a tanulmányait folytatni szeretné. A független vizsgabizottság előtti tanulmányok alatti vizsgát a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezik meg.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. Amennyiben tehát a tanulónak nem volt sikeres például az osztályozó vizsgája, akkor már csak javítóvizsgát tehet.

A tanulmányok alatti vizsgát csak három tagból álló bizottság előtt lehet letenni. A vizsgabizottság tagjai oktatók. Amennyiben erre lehetőség van, a bizottságba két olyan tagot kell kijelölnie az intézményvezetőnek, aki végzettsége, szakképzettsége alapján jogosult annak a tárgynak a tanítására, amelyikből a tanuló vizsgázik.

A vizsgák konkrét időpontjáról az iskola a tanulót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni köteles, oly módon, hogy a kézbesítés megtörténte és az átvétel időpontja megállapítható legyen. A tanulónak lehetősége van arra, hogy az előre meghatározott időpont helyett máskor tegye le a tanulmányok alatti vizsgát, az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsgák esetében az intézményvezető, a független vizsgabizottság előtt tett tanulmányok alatti vizsgák esetében a kormányhivatal vezetőjének engedélyével.

Osztályozó vizsga

Jogszámban rögzített esetekben, a tanuló osztályozó vizsgán adhat számot tudásáról. Követelményeit az iskola Házi rendjében kell meghatározni.

Osztályozó vizsga az iskola által szabályozott módon a tanévben bármikor szervezhető, az intézmény által meghatározott időszakát három hónappal korábban meg kell állapítani.

Különbözeti vizsga

Biztosítja az átjárhatóságot; tantárgyait és követelményeit az iskolatípusra előírt követelmények alapján az intézményvezető határozza meg. Az intézmény által meghatározott időszakát három hónappal korábban meg kell állapítani, tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki a tanév végén maximum 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott (az adott tanév tananyagából). Ha a tanuló teljesítményét az oktató négy vagy több tárgyból elégtelenre értékelte, akkor már csak az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait.

Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban kiírt vizsgaidőpontokban van lehetőség.

Szintvizsga

Tanulóink Angol nyelv tantárgyból minden félév és tanév végén az addig tanult tananyagból számot adnak tudásukról írásbeli és szóbeli számonkérés formájában. A szintvizsgán elért osztályzatok kétszeres súllyal szerepelnek: 2 jegyet kapnak a tanulók az írásbeli vizsgára, 2 jegyet a szóbeli vizsgára és 2 jegyet a komplex teljesítményre.

A fentebb felsorolt tanulmányok alatti vizsgák esetében (továbbhaladáshoz) a minimum szint az elégséges.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra*
- *szintvizsgákra*

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit az oktatói testület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit az oktatói testület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény intézményvezetője különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény oktatói testületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgatárgyak követelményei és részei

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény Szakmai programjában található követelményrendszerével.

A vizsgatárgyak részei

Magyar irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem	írásbeli + szóbeli vizsga
Állampolgári ismeretek	írásbeli + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Célnyelvi civilizáció	szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli vizsga
Komplex természettudomány	írásbeli + szóbeli vizsga
Földrajz	írásbeli + szóbeli vizsga
Digitális kultúra	gyakorlati vizsga
Etika	szóbeli vizsga
Művészetek	szóbeli vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga
Szakmai elméleti tárgyak	írásbeli + szóbeli vizsga
Szakmai gyakorlati tárgyak	gyakorlati vizsga

Szakmai ágazati alapvizsga

A Szakmajegyzék szakmáihoz tartozó Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK) részletesen meghatározzák az ágazati alapoktatás tanulási eredményeit, az **ágazati alapvizsga** vizsgakövetelményeit, tárgyi és személyi feltételeit.

Szakmai vizsga

A Szakmajegyzék szakmáihoz tartozó Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK) részletesen meghatározzák az ágazati szakmai oktatás tanulási eredményeit, a **szakmai vizsga** vizsgakövetelményeit, tárgyi és személyi feltételeit.

1.9 A felvétel és az átvétel helyi szabályai, ehhez kapcsolódóan a szóbeli felvételi vizsga követelményei

A technikumra vonatkozó szabályok szerint a törvényi előírásokon túlmenően alkalmassági vizsga és ~~szóbeli felvételi vizsga az intézményünkben nincs, szóbeli felvételi beszélgetés keretében ismerkedünk meg a hozzánk jelentkező tanulókkal.~~

Csak olyan tanuló vehető fel szakképzésre, aki az szakmai és vizsgakövetelményekben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá pályaalkalmassági követelményeknek megfelel.

Más iskolából hozzánk jelentkezett tanuló átvételéről az igazgató dönt. Az átvétel feltétele, hogy a tanuló azonos szakmacsoportos alapozó képzésben vett részt, és van szabad férőhely a kérdéses osztályban.

2. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

2.1 A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az elmúlt évek vizsgálatait, felméréseit, valamint az elkészített elemzések alapján szükségessé vált, hogy a köznevelési törvény módosításával az iskolai egészségnevelés, egészségfejlesztés jogszabályi feladatai a törvényben megjelenjenek, továbbá hogy a helyi Szakmai programokban is megjelenjen az egészségnevelési stratégia kidolgozása, megvalósítása.

Helyzetkép, helyzetelemzés

Az iskola működése egészségnevelési szempontból

Az érintettek mind egyetértenek abban, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jóllét állapota. Nem statikus állapot, hanem folyamat, amelynek állomásai nagyrészt tanulással ismerhetők fel. A család mellett az iskola az az intézmény, amely a legtöbbet tehet és tesz is a tanulók egészségéért vagy éppen annak ellenében.

Az iskolánk adottságai alkalmasak az egészségre nevelés szempontjai érvényesítésére. Míg az épület mint higiéniai környezet jó, jól megvilágított, megfelelően fűtött, addig az őspark elegendő testnevelési lehetőséget enged arra, hogy a napközben adódó szabad percek mozgással tölthessék el tanulóink.

Erőforrások – Nem anyagi erőforrások

Ide sorolhatók az iskola vezetése, oktatói (együttesen és különböző munkaközösségekben tevékenykedve), az iskolaorvosi szolgálat, az intézmény adminisztratív és technikai dolgozói, a diákok és családi hátterük.

Az **intézmény vezetése** tervezi, szervezi, értékeli és minősíti az egészségfejlesztési programokat. Megteremti az anyagi forrásokat, kapcsolatrendszerét felhasználja az iskolán kívüli világ lehetőségeinek integrálására.

Az **oktatók** feltérképezik az oktatott tárgyaikhoz kapcsolódó tartalmakat, beépítik azt az oktatási folyamat egészébe. Személyes magatartásukkal, példaadással és odafigyeléssel sokat tehetnek annak érdekében, hogy az egészséges környezethez való jog maradéktalanul megvalósulhasson, az egészség, mint alapvető emberi és közösségi érték beépüljön tanulóink értékrendjébe.

Az **iskolaorvosi szolgálat** feladata elsősorban az egyéni egészségmegőrzés útjának megmutatása a tanulók számára. Feladatuk másodsorban olyan előadások tartása, amelyek az egészséges életmódról, a környezeti ártalmak elhárításáról szólnak.

Az **iskola adminisztratív és technikai dolgozói** feladata a barátságos, tiszta tanítási-nevelési környezet megteremtése, a balesetveszélytől mentes, egészséget nem veszélyeztető tárgyak beszerzése és karbantartása, az egészséges táplálkozásnak egészen a tányérba kerülő ételig való megvalósítása.

A **tanulók** valamennyien érintettek, részt vehetnek a programok megvalósításában, mint hallgatóság, de fontosabb, hogy tevékeny, cselekvő részvétel lehetősége nyíljon meg számukra akár az iskolán belül, akár azon kívül is. A diákok felnőtt társadalommal szembeni partnerségét, mint nevelési eszközt fel kell használni a szemléletformálásra, hiszen ha el tudjuk hitetni, hogy minden egyes tanuló véleménye és igyekezete fontos és értékes, kevesebb közömbösség és több cselekvés jellemzi őket a saját és a mások egészsége megővése érdekében is.

A **szülők, a család és a kortárs közösség** alkotják tanulóink hátterét. Ez a háttér nem feltétlenül szolgál jó példával az egészségtudatos viselkedés megteremtésében. Fontos, hogy a szülők ismerjék az iskola egészségnevelési törekvéseit, és hogy elhitessük velük, ez legalább olyan fontos elsajátítandó készség-képesség, mint azok az ismeretek, amelyeket a tananyagok hagyományosan tartalmaznak.

A kortársi közösségek olyan értékeket közvetítenek, amely az egyén fontosságáról, elfogadottságáról szólnak. Azok a gyerekek találják meg önmagukat kizárólag ilyen közösségekben, akiket sem a családban, sem az iskolában nem érnek én-erősítő élmények. A környezeti és egészségvédelmi nevelés éppen azzal lehet több, mint a hagyományos oktatási-nevelési formák, hogy az egyén fontosságáról, a cselekvő részvételről szólnak, és ezáltal felveszik a küzdelmet a közömbösséggel, a tehetetlenséggel szemben.

Erőforrások – Tárgyi-anyagi erőforrások

Iskolánk egy különösen szép és egészséges ősparkban fekszik, ahol gimnasztika, futás, tenisz, tollaslabda és labdajátékok rendezhetők.

Iskolán kívüli együttműködés: A **Fenntartó** határozza meg intézményünk profilját és költségvetését, így a vele való együttműködés az Egészségfejlesztési program megvalósítása szempontjából is döntő. Az iskola vezetésének feladata, hogy az egyeztetések során elérje az optimális helyzet megteremtését.

Az egészségfejlesztéssel is foglalkozó intézmények közül iskolánk számára kiemelkedően fontosak a klinikák, egészségvédelmi intézetek, ifjúsági szervezetek. A tanórai és az azon kívüli egészségfejlesztési programokat színesebbé, tartalmasabbá teszi, ha tanulóink megismerkednek ezen intézmények működésével, az általuk nyújtott szolgáltatásokkal.

A **civil szervezetek** szakmai ismereteikkel és programjaikkal közvetlenül segíthetik egészségnevelési munkánkat. Közvetetten az állampolgári felelősségről, a cselekvő részvételről szólnak, így megkönnyítik tanulóink egészségtudatos magatartásának kialakulását, fejlődését.

Iskolai étkeztetés és büfé: Diákjaink rendelkezésére áll a felújított **ebédlő**. Az ebédlői környezet hozzájárul, hogy kulturált körülmények között, a HACCP-rendszer előírásai alapján kialakított módon étkezzenek. Iskolai büfé szintén rendelkezésre áll, a kínálatban folyamatosan törekszünk az egészséges ételek arányának növelésére.

Alapelvek, jövőkép, célok

Alapelvek, jövőkép

Az egészségfejlesztési alapelvek közül iskolánk számára a kiemelt szempontok, melyek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait vizsgáljuk, a következők:

- Folyamatos környezetfejlesztés. Az élet, a tanulás és a munka egészséges színterének biztosítása az iskolában.
- Együttműködés kialakítása a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között az egészséges iskolai környezet érdekében.
- Különösen fontos szerepet szánunk a prevenció biztosításának.
- Iskolai egészségnevelés és egészségügyi szolgáltatások biztosítása, együttműködés a helyi közösség szakembereivel az iskolai személyzet egészségfejlesztését célzó programokban.
- Az egészséges étkeztetés és a testedzés, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének kiemelt kezelése, a lelki egészségfejlesztést és tanácsadást biztosító programok előtérbe helyezése.
- Az iskola diákjainak, személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak segítése az egészség megőrzésében.
- Személyiségfejlődésre, életmód kialakításra, szokások formálására, preferenciák kialakítására gyakorolt pozitív hatás biztosítása.

Konkrét célok és feladatok

Hosszú távú célunk, jövőképünk, a helyes döntésekhez vezető helyes tudás és a helyes életvezetés alapjainak átadása tanulóink számára. Továbbra is célként tűzzük ki a prevenciót, az életmódváltoztató programok kidolgozását, és társas környezetben történő megvalósítását; a szűrővizsgálatok szervezését,

illetve az azokon való részvétel biztosítását; az érzelmi nevelés jegyében működő egészségfejlesztési programok megvalósítását külső szakértők bevonásával a társas-kommunikációs készségek fejlesztésével, önismereti csoportfoglalkozásokkal, illetve osztályfőnöki közreműködéssel. Célunk, hogy gazdag személyközi és intézményes kapcsolatokkal iskolánkat valódi, életteli szocializációs színtérre tegyük.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban

- Problémaérzékenység, problémamegoldó gondolkodás;
- Konfliktuskezelés és megoldás;
- Kreativitás és együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia;
- Vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- Kommunikáció, médiahasználat;
- Értékelés és mérlegelés készsége

A fentiekben felsorolt általános célokön túlmenően az alábbiakban részletezzük az iskolai nevelésünk szempontjából kiemelten fontosnak tekintett *Iskola-egészségügyi munkaterv*ünket:

- Célprogram kialakítása / prevenció hangsúlyozása
- Módszerek meghatározása: felvilágosító előadások; egyéni beszélgetések, írásos információk nyújtása, igény esetén család bevonása
- Munkaterv elkészítése havonkénti bontásban
- Kiemelt, folyamatosan végzett feladatok meghatározása
- Az egyes évfolyamok részére szervezett programok meghatározása.

2.2 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolának biztosítania kell, hogy a tanulók az egészséges életvitelhez szükséges tudást, kellő ösztönzést megkaphassák személyes és környezeti értelemben egyaránt. Az iskola és dolgozói kommunikálják az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát, mutassanak példát, és konkrét tevékenységekben alapozzák meg azokat. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek, melyek az iskola összes tevékenységébe be kell, hogy épüljenek, a következők:

- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- Az egészséges testtartás, a mozgás fontossága, a testi higiénia
- Az értékek ismerete
- Az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- A betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- Környezeti ártalmak, személyes biztonság kérdése
- Szenvedélybetegségek kérdése
- A barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- A személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- A tanulás és a tanulás technikái
- Az idővel való gazdálkodás szerepe
- A rizikóvállalás és határai
- A szenvedélybetegségek elkerülése
- A tanulási környezet alakítása
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Az egészségnevelés lehetőségei az egyes tantárgyakban

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben a tanórákon az adott témákhoz gyakran használjuk a megfelelő egészségnevelési, egészségfejlesztési vonatkozásokat. Természetesen az óra jellege és a téma mélysége szabja meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel.

Az egészségnevelésben olyan módszereket kell választanunk, amelyek vonzóvá teszik a tanulók számára a témákat. Erősítjük a kooperatív, együttműködési technikák, a vitakészség és problémamegoldás elsajátítását. Projekt módszerrel olyan terepgyakorlatokat tervezünk, amelyek „élesben” oldanak meg valódi problémákat (pl. életvezetési gyakorlatok, a szelektív hulladékgyűjtés megoldásának lehetőségei)

Iskolánk rendelkezik az alapvetően szükséges oktatási eszközökkel, folyamatosan kell azonban bővíteni a szakkönyvek kínálatát, amelyek megismertetnek a bővülő lehetőségekkel. Az egészségnevelésben nélkülözhetetlen a szakirodalomban való jártasság, a hírek feldolgozásának készsége, a fellépés, közszereplés képessége és a végzett munkáról való számadás. A diákokat szakemberek segítségével, faliújságon keresztül, valamint személyes kommunikációval tájékoztatjuk.

Az élethosszig tartó tanulás egy oktató számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést. Az iskola továbbképzési programjába be kell építeni az oktatói testület tagjainak felkészítését az Egészségfejlesztési program tudatos alkalmazására.

2.3 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

Jogszabályi háttér

Az ENSZ 57. közgyűlése 2002. december 20-án a 2005–2014. közötti évtizedet a *Fenntarthatóságra nevelés évtizedének* nyilvánította. A nemzetközi közösség tehát egy egész évtizedet szán arra, hogy az oktatás minden szintjét és formáját elérjék a környezet- és egészségvédelem alapértékei, a Föld erőforrásainak ökonomikus felhasználására vonatkozó törekvések, tehát a fenntartható fejlődés kulcsfogalmai.

Hazánk Alaptörvénye szerint a Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez, a 70. szakasz pedig garantálja az itt élők jogát a legmagasabb szintű testi és lelki egészséghöz.

A környezetvédelemről szóló 1995. évi LIII. törvény állampolgári jogként fogalmazza meg a környezeti ismeretek megszerzését, és ezen ismeretek fejlesztését.

A köznevelési törvény 2003. évi módosítása az iskola Nevelési programjának részeként teszi kötelezővé az iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési programjának elkészítését.

Helyzetkép, helyzetelemzés

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból:

Tantermek száma: 5 (folyamatosan bővíthető a tanulói létszámnak megfelelően)

Számítógépterem: 1

Tornaterem: bérelt, sportpálya: saját

Taniroda: 2

Büfé: 1

Díszterem: 1

Erőforrások – Nem anyagi erőforrások

Ide sorolhatók az iskola vezetése, oktatói (együttesen és különböző munkaközösségekben tevékenykedve), az iskolaorvosi szolgálat, az intézmény adminisztratív és technikai dolgozói, a diákok és családi háttérük.

Az **iskola vezetése** tervezi, szervezi, értékeli és minősíti a környezeti nevelési programokat. Megteremti az anyagi forrásokat, kapcsolatrendszerét felhasználja az iskolán kívüli világ lehetőségeinek integrálására.

Az **oktatók** feltérképezik az oktatott tárgyaikhoz kapcsolódó környezeti tartalmakat, beépítik azt az oktatási folyamat egészébe. Személyes magatartásukkal, példaadással és odafigyeléssel sokat tehetnek annak érdekében, hogy a mikrokörnyezet (például az iskola belső tere, felszerelése) ne essen áldozatul rongálásnak, rombolásnak, az egészséges környezethez való jog maradéktalanul megvalósulhasson.

Az **iskolaorvosi szolgálat** feladata elsősorban az egyéni egészségmegőrzés útjának megmutatása a tanulók számára. Feladatuk másodsorban olyan előadások tartása, amelyek az egészséges életmódról, a környezeti ártalmak elhárításáról szólnak.

Az **iskola adminisztratív és technikai dolgozói** feladata a barátságos, tiszta tanítási-nevelési környezet megteremtése. A megóvott javak látványa olyan viselkedési mintát közvetít a tanulók számára, amely visszafogja a rombolási indulatokat, a nemtörődömséget, a közömbösséget, míg a lehangoló, elhanyagolt környezet megerősíti azt.

A **tanulók** valamennyien érintettek, részt vehetnek a programok megvalósításában, mint hallgatóság, de fontosabb, hogy tevékeny, cselekvő részvétel lehetősége nyíljon meg a számukra akár az iskolán belül, akár azon kívül is. A diákok felnőtt társadalommal szembeni partnerségét, mint nevelési eszközt fel kell használni a szemléletformálásra, hiszen ha el tudjuk hitetni, hogy fontos és értékes minden egyes tanuló véleménye és igyekezete, kevesebb közömbösség és több cselekvés jellemzi őket.

A **szülők, a család és a kortárs közösség** alkotják tanulóink háttérét. Ez a háttér nem feltétlenül szolgál jó példával a környezettudatos viselkedés megteremtésében. Fontos, hogy a szülők ismerjék az iskola környezeti nevelési törekvéseit, és hogy elhitessük velük, ez legalább olyan fontos elsajátítandó készség-képesség, mint azok az ismeretek, amelyeket a tananyagok hagyományosan tartalmaznak.

A **kortársi közösségek** olyan értékeket közvetítenek, amely az egyén fontosságáról, elfogadottságáról szólnak. Azok a gyerekek találják meg önmagukat kizárólag ilyen közösségekben, akiket sem a családban, sem az iskolában nem érnek ön-erősítő élmények. A környezeti és egészségvédelmi nevelés éppen azzal lehet több, mint a hagyományos oktatási-nevelési formák, hogy az egyén fontosságáról, a cselekvő részvételről szólnak, és ez által felveszi a küzdelmet a közömbösséggel, a tehetetlenséggel szemben.

Erőforrások – Tárgyi-anyagi erőforrások

Iskolán kívüli együttműködés

A **Fenntartó** határozza meg intézményünk profilját és költségvetését, így a vele való együttműködés a környezeti nevelési program megvalósítása szempontjából is döntő. Az iskola vezetésének feladata, hogy az egyeztetések során elérje az optimális helyzet megteremtését.

A **környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények** közül iskolánk számára kiemelkedően fontosak a múzeumok, közgyűjtemények, nemzeti parkok. A tanórai és az azon kívüli környezeti programokat színesebbé, tartalmasabbá teszi, ha tanulóink megismerkednek ezen intézmények működésével, az általuk nyújtott szolgáltatásokkal.

A **civil szervezetek** szakmai ismereteikkel és programjaikkal segíthetik közvetlenül környezeti nevelési munkánkat. Közvetetten az állampolgári felelősségről, a cselekvő részvételről szólnak, így megkönnyítik tanulóink környezettudatos magatartásának kialakulását, fejlődését.

Alapelvek, jövőkép, célok

A környezeti nevelési alapelvek közül kiemelt szempontok, melyek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait vizsgáljuk, a következők:

- A fenntartható fejlődés
- Értékek tisztelete, megőrzése, az emberi környezet és kultúra védelme
- Környezettel való harmóniára törekvés, környezettudatos magatartás erősítése
- A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás kialakítása, erkölcsi alapelvvé formálása
- Bekapcsolódás az iskola közvetlen környezeti értékeinek megőrzésébe, gyarapításába
- Környezeti konfliktusok közös kezelésének megoldásában való együttműködés kialakítása

Szeretnénk, ha iskolánk a jövőben is megőrizné környezeti értékeit, a szülők és gyerekek által közösen kialakított hangulatos belső terek között továbbra is odafigyelnénk a takarékos energia- és vízfelhasználásra, kialakítanánk a szelektív szemetgyűjtés rendszerét, megelőznénk a rongálásokat. Diákjainkat és dolgozóinkat egyaránt környezettudatos szemlélet és magatartás jellemez. A szülők iskolaválasztáskor meggyőződhetnek arról, hogy gyermekük tiszta, harmonikus körülmények között tanulhat.

A helyi környezeti nevelési célok megfogalmazásához a Nemzeti Alaptanterv „Környezeti nevelés” közös követelményében megfogalmazott elvárások nyújtanak segítséget.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban az alábbiak szerint:

- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- Problémaérzékenység, problémamegoldó gondolkodás
- Konfliktuskezelés és megoldás
- Kreativitás
- Együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia
- Vitakészség, kritikus véleményalkotás
- Kommunikáció, médiahasználat
- Értékelés és mérlegelés készsége

Konkrét célok:

- Az oktatói testület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához
- Az oktatói testületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása
- Iskolanap szervezése az egész iskolai közösség számára
- A terület nevezetességeinek megismertetése
- Iskolatörténeti kutatási akciók
- Táborok szervezése
- Műveltségi vetélkedő szervezése
- Környezetvédelmi témák beépítése az osztályfőnöki órákba, ill. ilyen témák további megvitatása
- Szakórákon a környezeti nevelésre fordítható figyelem erősítése
- Hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon
- Interaktív módszerek alkalmazása
- Az iskola környezetének megóvása, szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása
- Takarékoskodás a vízzel, villannyal

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben: a tanórákon az adott témákhoz gyakran használjuk a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Természetesen az óra jellege és a téma mélysége szabja meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel.

Módszerek

A környezeti nevelésben olyan módszereket kell választanunk, amelyek vonzóvá teszik a tanulók számára a témákat. Erősítjük a kooperatív, együttműködési technikák elsajátítását, a vitakészséget, problémamegoldást. Projekt módszerrel olyan terepgyakorlatokat tervezünk, amelyek „élesben” oldanak meg valódi problémákat. (pl. a szelektív hulladékgyűjtés megoldásának lehetőségei)

Taneszközök

Iskolánk rendelkezik az alapvetően szükséges oktatási eszközökkel, folyamatosan kell azonban pótolni a szakkönyveket, amelyek aktuális, naprakész ismereteket közvetítenek, és megismertetnek a bővülő lehetőségekkel.

Kommunikáció

A környezeti nevelésben nélkülözhetetlen a szakirodalomban való jártasság, a hírek feldolgozásának készsége, a fellépés, közszereplés képessége és a végzett munkáról való számadás. A diákokat faliújságon keresztül, valamint személyes kommunikáció útján tájékoztatjuk.

2.4 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja az alapelvekhez és programokhoz, tevékenységekhez kapcsolódóan

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a Köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében, ill. a Vhr. 119-121.§ meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

A heti 3 testnevelés órán felül a további heti 2 óra mindennapos testnevelést az adott tanév lehetőségeitől függően egészséges életmód programmal biztosítjuk. A foglalkozások színhelye lehet az iskola tornaterme, konditerme, udvari sportpályái vagy órarendben kijelölt egyéb tanterme. A törvény által engedélyezett módon, igazoltan sportegyesületekbe járó tanulókat mentesítjük a délutáni, kötelező sportórák látogatása alól.

A mindennapos testnevelést szolgáló foglalkozások célja

- az örömmel végzett egészségmegőrző és fejlesztő testmozgás igényének kialakítása,
- az eltérő testi adottságú tanulók számára is megfelelő, sikerélményt nyújtó mozgások alkalmazása oktatói segítségnyújtással,
- a tanulók fizikai állapotának, edzettségének fokozása, a mozgásigény kielégítése és a sport megszerettetése,
- a szellemi és a testi nevelés arányosabb összhangjának megteremtése,
- a kiemelkedően tehetségesek versenyeztetése,
- az önálló testedzés tartós szükségletté formálása,
- az egészséges életmód alapelveinek megismerése, az önismeret fejlesztése.

Fő feladatok:

- a szabadidő aktív kitöltése,
- a mozgáson keresztül a megbízhatóság, a becsületesség, a felelősségérzet, a tolerancia kialakítása a tanulóknál,
- a prevenció szükségességének tudatosítása mindenkinél,
- a rendszeresség, a kiegyensúlyozottság, az önismeret kialakítása a mozgások segítségével,
- a sportszabályok alkalmazásával közvetetten hozzájárulni a közösségfejlesztéshez, a siker és kudarc konfliktusainak kezeléséhez, a küzdőszellem, a kitartás tudatosításához,
- a sport, mint aktív életforma-modell nyújtása,
- az egészséges életmód területeinek megismerése és elsajátítása, a lelki egészség gondozásának fontosságának felismerése.

2.5 A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Testnevelésórákon a tanulók fizikai állapotának felmérése: a 20/2012. (VIII.31.) 81.§ (1)-(2) EMMI rendelet alapján az iskola tanévenként, valamennyi évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérést, vizsgálatot minden tanév január – május közötti időszakában az iskola testnevelő tanárai végzik.

A mérések eredményeit a testnevelő tanárok évfolyamonként és személyenként – anonim módon, mérési azonosító segítségével – központi rendszerben dokumentálják, a kapott eredményeket elemzik és meg hozzák a tanulók fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

2.6 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók vészhelyzetben a lehető legjobb döntést hozzák. Tudjanak szabályosan mentőt hívni, legyenek tisztában a vérzések és csontsérülések alapvető ellátásával, ismerjék az újraélesztés technikáját.

A fenti ismeretek elsajátítása nem önálló tantárgyként, hanem a Komplex természettudomány, Testnevelés és Osztályfőnöki órák keretei között folyamatosan, a tantárgyi tanterveknek megfelelően történik.

A tanulmányi kirándulások is kiváló lehetőséget kínálnak az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítására. Az iskola éves Munkatervében az Egészségnapon készítjük fel diákjainkat az előforduló baleseti helyzetek elkerülésére és megoldására.

3. OKTATÁSI PROGRAM

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény végrehajtását szabályozó 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 14.§ (2) szerint a szakképző intézmény Szakmai programja meghatározza

b) a szakképző intézmény oktatási programját, ennek keretén belül

ba) a kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezését, számát,

bb) a közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait,

bc) a mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját,

be) azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését, amelyekből a szakképző intézmény tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését a szakképző intézmény kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát,

bf) az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témaköreit,

bg) a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit,

bh) a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit,

bj) az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,

bk) a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,

bl) a tanuló jutalmazásával összefüggő szabályokat,

bn) az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a közismereti kerettanterv és az érettségi vizsga általános és részletes követelményei alapján.

Jogszabályi háttér:

- 2020/21-es tanévtől a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról (továbbiakban Vhr.)
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. Kormányrendelet; illetve annak Melléklete, különös tekintettel a III. részre,
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. EMMI rendelet

Az SZkt.73.§-ának megfelelően intézményünkben a közismereti oktatás a közismereti kerettanterv szerint folyik. A közismereti kerettanterv alkalmazása során az ágazati alapvizsga követelményeire tekintettel a közismereti tantárgyak témaköreit, tartalmát és óraszámát – az Nkt. 1.6. mellékletében meghatározott heti időkeret és tananyagtartalom megtartásával –, évfolyamok között átcsoportosítottuk.

A Szkr. 221.§ úgy rendelkezik, hogy a közismereti oktatást a tanulói jogviszony keretében nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő tanuló számára a technikum 9-13. évfolyamán a közismereti kerettanterv alapján kell megszervezni. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2021.(VI.4.) Kormányrendelet mellékletének II.2.1.3 táblázat alatti szövegében pedig az áll, hogy a szakgimnáziumok, technikumok esetében a közismereti tárgyakra vonatkozó kerettantervek megegyeznek a gimnáziumokra vonatkozókkal.

3.1 A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, a foglalkozások megnevezése, száma, valamint megszervezésének és választásának elvei

A technikumi évfolyamokon a közismereti képzés a gimnáziumi kerettanterv szerint folyik. A közismereti tantárgyak helyi tantervei magukba foglalják a tanítási-tanulási folyamat céljait, értelmét,

irányát, törekvéseit a képzésben résztvevők kompetenciáinak fejlődése érdekében, illetve a **tanulási eredmények eléréséhez vezető utat, és a tanítás-tanulás módszertani megoldási lehetőségeit, tanulási eredmény alapú (TEA) megközelítésben.**

A 9-12. évfolyamon tanítandó közismereti tantárgyak tananyagtartalma¹

Magyar nyelv és irodalom

Tantárgy	9/Ny. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	2	4	5	3	3
Helyi tanterv szerinti óraszám	2	4	4	4	4+1

A magyar nyelv és irodalom tanításának célja és feladatai

Alapvető cél a Kárpát-medencei magyarság által létrehozott nyelvi, irodalmi kultúra legkiemelkedőbb alkotásainak megismertetésével olyan műveltségsztenderd kialakítása a tanulóknban, amely biztosítja a nemzetikultúra generációkon átívelő megmaradását és fejlődését. A magyar nyelv és irodalom tanításának kiemelt célja a harmonikus, sokoldalúan felkészült, olvasó, az anyanyelvüket tudatosan használó, biztos szövegértéssel, illetve szövegalkotási kompetenciával rendelkező tanulók képzése, akik a nyelv tudatos és reflektív alkalmazásával eredményesen kommunikálnak, írásban és szóban is képesek önmagukat pontosan, az adott helyzetnek, illetve műfajnak megfelelően kifejezni, képesek a kulturált viselkedésre, nyelvhasználatra. Nyelvi ismereteik és kompetenciáik lehetővé teszik a mérlegelő gondolkodást, az élethosszig tartó folyamatos tanulást, mely által boldogulnak a munka világában, tudnak önállóan és csapatban hatékonyan dolgozni. Nemzetünk kulturális hagyományait ismerik, értik és tisztelik, kötődnek azokhoz.

A magyar nyelv és irodalom tanításának további céljai:

1. A tanulók szövegértési és szövegalkotási képességeinek folyamatos fejlesztése. Ezáltal azonosítani és alkalmazni tudják a verbális és non-verbális kommunikáció jeleit, megértik mások véleményét, ki tudják fejezni a sajátjukat.
2. A tanulók nyelvi megnyilatkozásai megfeleljenek a magyar nyelvhelyesség, illetve helyesírás szabályainak.
3. A hagyományos és digitális szövegfeldolgozások révén fejlődjenek a tanulók íráskészsége, digitális kompetenciája, ismerjék meg a hagyományos és digitális információforrásokat, tanulják meg azok kritikus és etikus használatát.
4. A tanulók rendelkezzenek megfelelő retorikai ismeretekkel, tagolt, arányos szöveget tudjanak alkotni. Ismerjék az érvek, a cáfolatok fajtáit, a nyelvek főbb típusait, az anyanyelvük eredetéről szóló tudományos hipotéziseket, bizonyítékokat, a nyelvtörténetünk nagy korszakait és fontosabb nyelvműveleinket. Érettségüknek megfelelő szinten tanulják meg nyelvünk földrajzi és társadalmi tagozódását, értsék meg, hogy a nyelv folyamatosan változó rendszer, és ezért a változásért felelősséggel tartoznak.
5. Tanulmányaik alatt ismerjék meg a magyar irodalom korszakait, alkotóit, irodalmunk történetét, az európai irodalom korszakváltást hozó nagy szakaszait, alkotásait. A magyar irodalom kiemelkedő jelentőségű műveit oktatói irányítással, majd önállóan értelmezzék, elemezzék. Az irodalmi művek elemzése segíti az összetett gondolkodási műveletek kialakítását: elvonatkoztatás, jelentéssikok elkülönítése, elemzés, szintetizálás.
6. Az irodalmi művek befogadása által fejlődjenek a tanulók szövegértése, szépérzéke, alakuljon ki az irodalomról szóló laikus szaknyelvük.

¹ Az egyes évfolyamokra történő óraszámok meghatározása a helyi tanterv keretében az „Óraterv a Kerettantervhez” óraszámai (5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról), illetve az IKK honlapján közzétett „Heti óraterv minta” (<https://ikk.hu/gyujto/intezmenyek#heti-oraterv-minta>) alapján történt.

7. A könyv nélkül megtanulandó művek segítségével fejlődjenek a tanulók memóriája, előadókészsége. A memorizálás tartós bevésést jelent, mely egyszerre gazdagítja ismereteiket és jelent bármikor előhívható tudást.

8. A magyar nyelv és irodalom tantárgyak nemzetünk gondolkodástörténeti, művészeti hagyományának egy meghatározó szeletét ismertetik meg a tanulókkal. Ezért kiemelten fontos cél, hogy a tanulók számára ez felfedezés, intellektuális és emocionális élmény legyen, olyan hatás, mely gazdagítja műveltségüket, és bevonja őket kulturális örökségünkbe. Az irodalomoktatás a fejlett érzelmi intelligencia kialakításának egyik legfontosabb eszköze.

9. Cél továbbá, hogy az iskolai tanulmányok végére a már fiatal felnőttek készen álljanak ismereteik, műveltségük, elsajátított készségeik révén arra, hogy bekapcsolódjanak a munka világába, továbbtanuljanak, művelt, nemzetünk iránt elkötelezett emberré váljanak. Olyan személyiségekké, akik tudatos kultúrabefogadók, műértők lesznek, képesek az értelmező gondolkodásra, az önreflexióra. A szépirodalmi és gyakorlati szövegek, drámajátékok, helyzetgyakorlatok segítenek a saját nézőpont kialakításában és más nézőpontok megértésében, a problémamegoldás fejlesztésében, valamint az empátia kialakításában. Az irodalomoktatás a fejlett érzelmi intelligencia kialakításának egyik legfontosabb eszköze. Az európai és azon belül a magyar kultúra nagy történeteinek, szövegeinek megismerése lehetővé teszi a közösség erkölcsi értékeinek átadását, valamint társadalmi, etikai, lélektani kérdések értelmezését.

Fő témakörök

MAGYAR NYELV

1. A kommunikáció – fogalma, típusai, zavarai, eszközei; a digitális kommunikáció; a munka világa
2. Általános nyelvi ismeretek: a nyelv és a nyelvi rendszer – a nyelv szerkezeti jellemzői, a magyar és idegen nyelvek
3. A szöveg – fogalma, szerkezete, típusai; a szövegkohézió, a szövegértelmezés összetevői, a szövegalkotás
4. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stílusesszók (szóképek, zeneiség stb.)
5. Jelentéstan – jel és jelentés
6. A nyelv változása – nyelvjárássok, nyelvi tervezés, nyelvi norma
7. Retorika – a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvtípusok, a hatékony tárgyalástechnika
8. Pragmatika – a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv
9. Nyelvtörténet – nyelvrokonság, nyelvm emlékek
10. Szótárhasználat

IRODALOM

1. Bevezetés az irodalomba, az irodalom és hatása
2. Az irodalom ősi formái: mágia, mítosz, mitológia
3. A görög és római irodalom
4. A Biblia világa és hatása
5. Portrék, életművek, metszetek, szemelvények a magyar és világirodalomból a középkortól napjainkig – művelődéstörténeti korok, korstílusok, stíluskorszakok alapján
6. A XX. századi történelem az irodalomban
7. Az irodalom határterületei

A tankönyvválasztás szempontjai

- A tankönyvek egyaránt feleljenek meg a kerettantervi és az érettségi követelményeknek.
- Fektessenek nagy hangsúlyt az érettségire való felkészítésre.
- Legyenek korszerűek: épüljenek az új grammatikai, valamint irodalomelméleti és -történeti kutatások eredményeire, ugyanakkor a jól bevált tanítási módszereket is alkalmazzák.
- Tárgyalják kellő részletességgel az ismereteket az eredményes felkészüléshez: segítsék logikus és közérthető magyarázatokkal az oktató és a diák munkáját.
- Kínáljanak számtalan változatos típusú, különböző nehézségi fokú feladatot a rögzítéshez és a készségfejlesztéshez.
- A nyelvtanórákon a diákok az érdeklődési körükhöz közelálló témákon keresztül, gyakorlati oldalról sajátíthassák el az anyanyelvi ismereteket.

- Az irodalmi szemelvények kiválasztásakor fontos szempont legyen, hogy azok a diákok érdeklődését felkeltsék.
- Az irodalomkönyvek a könnyebb használhatóság érdekében együtt tartalmazzák az irodalmi műveket és feldolgozásukat.
- A tankönyvek minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére. Jellemezze őket a 21. század tanulóinak elvárásaihoz igazodó fiatalos stílus, színes, ötletes formavilág.
- Legyenek formai és tartalmi szempontból is egységes felépítésűek, áttekinthetőek.
- A tankönyvek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai legyenek.

Angol nyelv

Óraterv a kerettantervekhez 9/Ny–13. évfolyam						
Tantárgy	9/Ny. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Angol nyelv	18	6	6	4	3	2
Helyi tantervben szereplő óraszám	18	6	6	4	4	-

Az angol nyelv tanításának célja és feladatai

A modern élő idegennyelv-oktatás elsődleges célkitűzése a nyelvtanulók nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. Ennek értelmében a nyelvtanuló képessé válik arra, hogy a nyelvet kommunikációs céljainak és igényeinek megfelelően valódi szituációkban tudja használni. A tevékenységközpontú élő idegennyelv-oktatás a tanulók központúságot szem előtt tartva a tanulók számára életkorukkal, illetve érdeklődésükkel összhangban lévő helyzeteket teremt. A cél az, hogy a tanulók olyan valós, a gyakorlatban is alkalmazható nyelvtudást érjenek el intézményes keretek között, mely lehetővé teszi a felsőfokú intézményben való továbbtanulást, felhasználható ismeretszerzésre, szórakozásra, személyes és szakmai céljaik elérésére mind természetes, mind pedig digitális térben. Az idegennyelv-tanítás során a tanulók tehát olyan nyelvhasználók, akik azért tanulják az idegen nyelvet, hogy azt később személyes és választott szakmájukkal összefüggő helyzetekben alkalmazni tudják. Az élő idegen nyelv ismerete által a tanulók megismerik és megértik az adott nyelvet használó embereket és kultúrákat, és erre építve nyitottabbá, megértőbbé, érdeklődőbbé és tájékozottabbá válnak. Ez hozzájárul személyes és társas kompetenciájuk fejlődéséhez, amely mind az iskolában, mind magánéletükben segíti majd őket további nyelvtanulási és egyéb céljaik elérésében. A nyelvtanulás emellett hatékonyan fejleszti a tanulási és gondolkodási stratégiák beépülését a tanulók tanulási kompetenciájába, valamint jelentős szerepet játszik a tantárgyak közötti tudásintegrációban is. A tantárgyakon átívelő, interdiszciplináris szemlélet segítségével a tanulók az idegen nyelv tanulása során fel tudják használni a más tantárgyak keretében szerzett ismereteiket, valamint építhetnek nyelvtudásukra más tantárgyak tudásanyagának bővítése során. A köznevelési intézményekben elsajátítható élő idegen nyelvek tanítása és tanulása során figyelembe kell venni, hogy az idegen nyelveket a tanulók nem kizárólag a nyelvvórákon tanulják, hanem az iskolán kívüli, mindennapi tevékenységeiken keresztül is elsajátítanak nyelvi elemeket, önállóan vagy társaikkal együttműködve. Az önszabályozó, hosszú távon is fenntartható nyelvi fejlődés érdekében elengedhetetlen a tanórán kívüli tevékenységekre is építeni a nyelvtanításban, ezzel élővé és megfoghatóvá téve a nyelvtanulási célokat. A célok megvalósításához szükséges a tanulók nyelvtanulási tapasztalatainak és igényeinek folyamatos feltárása, egyéni különbségeik megismerése, valamint a 21. századi, akár digitális eszközök és tartalmak beépítése a nyelvtanulás folyamatába. A hatékonyság és eredményesség érdekében feltétlenül szükséges a fejlesztési területek integrált megközelítése, beleértve a nyelvtani ismeretek életkornak és nyelvi szintnek megfelelő, funkcionális átadását. A kommunikációs lehetőségek növeléséhez javasolt a mindenkori csoportbontás megteremtése. Társadalmi szinten az élő idegen nyelvek használható tudása és az idegen nyelvi kommunikáció csökkenti az esélyhátrányokat, és növeli az információk egyenlő elérésének esélyét. Az élő idegen nyelvek mindezekén túl lehetőséget kínálnak a nemzetközi kapcsolatépítésre és a tanulási célú mobilitásra is.

Az élő idegen nyelv tanításának célja, hogy a tanuló:

1. a jelen és a jövő valós és életszerű igényeinek megfelelő, hagyományos és digitális csatornákon is alkalmazható nyelvtudást szerez intézményes keretek között legalább egy idegen nyelvből;
2. a nyelvi ismeretek felépítésén, valamint a nyelvi alapkészségeken túl elsajátít interkulturális, szociolingvisztikai és pragmatikai készségeket is, melyek segítségével nyelvi eszköztárát valódi kommunikációs helyzetekben hatékonyan és megfelelően tudja alkalmazni;
3. felhasználja az adott idegen nyelven szerzett tudást, a nyelvtanulás során megismert stratégiákat ismeretszerzésre, szórakozásra, személyes és szakmai céljai elérésére;
4. pozitívan viszonyul a nyelvekhez és a nyelvtanuláshoz;
5. megismeri és megérti az adott nyelvet használó embereket és kultúrákat, és erre építve nyitottabb, érdeklődőbb és tájékozottabb lesz;
6. célnyelven közvetíti hazája kulturális értékeit, a magyar nép történetének legfőbb állomásait;
7. elsajátít nyelvtanulási stratégiákat, és aktív, önálló, önszabályozó nyelvtanulóvá válik;
8. megérti, hogy mivel minden élő idegen nyelv folyamatosan változik, megszerzett ismereteit és használatukat folyamatosan fejlesztenie kell ahhoz, hogy megfeleljen a mindenkori kommunikáció során fellépő igényeknek;
9. középiskolai tanulmányai végére képes lehet elérni a KER szerinti B2 szintet, de legalább a középszintű nyelvi érettség (B1 szint) teljesíti;

A tankönyvek kiválasztásának elvei

- A kerettanterv alapvető célkitűzéseinek 100%-ban feleljen meg.
- Motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze mindazokat a készségeket, amelyek a nyelvtudáshoz szükségesek.
- Használjon olyan feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását.
- A tankönyvsorozat a középiskolai angol nyelvi tanterv követelményeit 100%-ban lefedje.
- A tananyag illeszthető legyen a tantervben megadott éves óraszámokhoz.

FŐ TÉMAKÖRÖK ÉS SZÖVEGTÍPUSOK A 9/Ny–13. ÉVFOLYAMON

1. Személyes témák és szituációk
2. Közvetlen környezeti és természeti témák és szituációk
3. Közéleti témák és szituációk
4. Osztálytermi témák és szituációk
5. Kerettantervi témák és szituációk
6. Interkulturális, országismereti témák
7. Aktuális témák
8. Célnyelvi vonatkozások
9. Szórakozás
10. Ismeretszerzés, tudásmegosztás
11. Ifjúsági irodalmi szövegek
12. Populáris kultúra szövegei
13. Ismeretterjesztő szövegek
14. Tényközlő szövegek
15. Személyes interakcióhoz, élményekhez kapcsolódó szövegek

Célnyelvi civilizáció (angol nyelven)

Óraterv a kerettantervekhez 9/Ny–13. évfolyam						
Tantárgy	9/Ny. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Angol célnyelvi civilizáció (megfelel a Helyi tantervben szereplő óraszám is)	0	1	1	1	2	2

A célnyelvi civilizáció tantárgy tanításának az a célja, hogy a célnyelv használatával a tanulók tájékozottá váljanak a célnyelvi országok legtagabb értelemben vett kultúrájában. Ez felöleli a célországok földrajzát, gazdaságát, társadalmi viszonyait, történelmét, tudománytörténetét, tudományos-technikai vívmányait, irodalmát, művészetét, valamint a mindennapi élet kultúráját is. A tantárgy kiváló lehetőséget kínál a tantárgyközi integráció megvalósítására és a célnyelv iránti érdeklődés fenntartására. A műveltségi tartalmak feldolgozása a kulcskompetenciák fejlesztésével együtt hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez; az önálló ismeretszerzés, a tájékozódás, a véleményformálás képessége mellett csiszolja a társas kompetenciákat; növeli az elfogadás, a tolerancia képességét; fejleszti a célnyelvi kommunikációs kompetenciát. A célnyelvi civilizáció tantárgy – komplex jellegéből fakadóan – a tanulók életkorához igazítva szintetizálja a Nat nevelési célkitűzéseit.

A tanulók a tanulmányozott országok kultúrájának jellegzetességeit összehasonlítják a magyar kultúra értékeivel, így kiteljesedik az egyetemes és a magyar műveltségről alkotott képük, és el tudják helyezni a célnyelvi kultúrát a magyarság kultúrájával együtt az egyetemes értékrendben. Tanulmányaik segítségével felfedezik és megértik a célországokban honos etikai elveket, és összevetik ezeket a különböző kultúrák – köztük saját nemzetük – etikai elvárásaival, így gazdagodik erkölcsi világképük. A tanulók értelmezik az anyanyelvi kultúrától eltérő társadalmi szokásokat és szabályokat (udvariassági szokások, megszólítások, nyelvi rituálék, testbeszéd, humor, stílusrétegek, dialektusok), ezáltal hatékonyabb kapcsolatteremtésre lesznek képesek magánemberként és munkájuk során is. A tanulók képet kapnak a célországok gazdaságának globális és lokális problémáiról, a munka világáról, az életszínvonalról, foglalkoznak a fenntartható fejlődés kérdéseivel. A célnyelvi civilizáció tantárgy tartalma megköveteli a folyamatos tájékozódást a célnyelvi országok hírforrásaiban. A tanulók nyomon követhetik a változásokat, megérthetik az egyes országok fejlődésének folyamatát, közben pedig gyakorolják a digitális és hagyományos médiumok használatát. Eleinte segítséggel, később önállóan értékelik a talált információk hitelességét. A hagyományos könyvtárhasználatot is gyakorolják, hogy magabiztosan tudjanak tájékozódni az idegen és a magyar nyelvű könyvtári gyűjtemények anyagaiban. A célnyelvi civilizáció tanulása valós élethelyzetekre készíti fel a tanulókat, feladatok megoldása során fejleszti a problémamegoldó képességet. A tanulók információszerzés közben megtanulnak a célnyelven jegyzetelni, rendszeresen használják az önálló, áttekinthető, lényegkiemelő jegyzetelési technikákat a hangzó és az írott szövegek feldolgozásakor. Civilizációs tanulmányaik hozzájárulnak ahhoz, hogy gondolataikat, megállapításaikat kifejezzék és szabatosan indokolják a célnyelven. A tantárgy jó lehetőséget kínál a kooperatív tanulási technikák alkalmazására (mozaik módszer, projektmunka, szakértői csoport stb.). A célnyelvi civilizáció tantárgy komplex jellegéből adódóan számos kulcskompetencia fejlesztését támogatja. A tanulók idegen nyelvű kommunikációja hitelesebbé válik azáltal, hogy szociokulturális ismereteik és interkulturális készségeik fokozatosan fejlődnek, gyakorlatot szereznek a kultúrák közötti párbeszédben. Ezek a készségek később is nagy segítséget jelentenek a kapcsolatteremtésben és a kapcsolatok fenntartásában. Célnyelvi tanulmányaik során a tanulók megfigyelik, leírják, magyarázzák a szóban forgó területek természeti és mesterséges környezetét, azok jelenségeit és folyamatait, kutatják a környezettudatos életmód és fenntarthatóság legjobb gyakorlatát a célországokban, bővítik természettudományos műveltségüket a célországok tudományos-technikai vívmányainak megismerésével. Megismerik a célnyelvi országok történelmének kulcsfontosságú eseményeit, az állam felépítését, az állampolgári jogokat, az aktuális politikai és társadalmi törekvéseket. Megtanulják az emberi jogok tiszteletét, az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség megbecsülését. Tájékozódni más országok kulturális örökségéről az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével. A tantárgy tanulására jellemző produktív és interaktív tevékenységek támogatják a művészeti alkotások értő és beleérző értelmezését a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. A tantárgy hozzájárul ahhoz, hogy a tanulóban pozitív attitűd alakuljon ki a művészetek, a művészi kifejezés sokfélesége iránt, nyitottakká váljanak az esztétikai élmények befogadására. Az önálló és csoportos problémamegoldó tevékenységek, a kooperatív módszerek alkalmazása felkészíti a tanulókat a csoportban folyó közös munkavégzésre. Megtanulják, hogyan alkalmazkodjanak társaikhoz, hogyan osszák meg ismereteiket, hogyan fogadják el, vagy hogyan vitassák mások véleményét. Kialakul reális önértékelésük, megtanulják elfogadni a kritikát, és mások értékelésének kulturált módját is gyakorolhatják. A folyamat eredményeképpen fejlődik személyiségük, erősödik belső motivációjuk, és kialakulnak önálló tanulási stratégiáik, ami az egész életen át tartó tanulás elengedhetetlen feltétele. A középiskolai célnyelvi civilizáció tantárgy nem építhet az általános iskolai célnyelvi civilizáció

tantárgyra, így a készségeket és ismereteket a középiskolában is el kell sajátítani. Az éves óraszám témakörönkénti felosztása a helyi tantervben jelenik meg, amelynek elkészítése és az arányok kialakítása során figyelembe kell venni a célnyelven tanított tantárgyakhoz kapcsolódó, már meglévő és fejlesztendő célnyelvi készségeket, ismereteket.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

- A kerettanterv alapvető célkitűzéseinek 100%-ban feleljen meg.
- Motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze mindazokat a készségeket, amelyek a nyelvtudáshoz szükségesek.
- Használjon olyan feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását.
- A tananyag illeszthető legyen a tantervben megadott éves óraszámokhoz.

FŐ TÉMAKÖRÖK ÉS SZÖVEGTÍPUSOK A 9–13. ÉVFOLYAMON

1. A célnyelvi országok természetföldrajza
2. A célnyelvi országok gazdasága
3. A célnyelvi országok politikai berendezkedése
4. A célnyelvi országok társadalmi viszonyai
5. Szabadidő, sport a célnyelvi országokban
6. Hagyományok, szokások, életmód
7. Környezetvédelem
8. Tömegkommunikáció, média
9. Irodalom, történelem, művészetek
10. Tudományok

Történelem

Óraterv a kerettantervekhez 9/Ny–12. évfolyam					
Tantárgy	9/Ny. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Történelem	-	3	3	2	2
Helyi tantervben szereplő óraszám	-	3	3	3	3+1

ALAPELVEK, CÉLOK

Az iskolai történelemtanulás alapját a történettudomány, valamint a hagyomány által legfontosabbnak elismert történetek, tények, személyek, események, folyamatok és jelenségek megismerése adja. A történelmi ismeretek egyfelől megalapozzák a történelmi műveltséget, amely a tanulót hozzásegíti nemzeti identitása erősítéséhez, valamint ahhoz, hogy azonosulni tudjon kultúránk alapértékeivel. Másfelől a történelem ismerete alapvető feltétele annak is, hogy a tanulóban kialakuljon a történelemről, illetve a társadalmi kérdésekről való árnyalt gondolkodás és kommunikáció képessége. A történelemtanulás során a tanuló különböző tevékenységeket, műveleteket végez, így elsajátítja azokat a kompetenciákat, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy megértse a múlt és a jelen társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális jelenségeit. A történelem természete szerint értelmező jellegű, a tényekről alkotott különböző vélemények szükségszerűen vitákat eredményeznek. A történelemtanulás során ezek a viták arra ösztönzik a tanulót, hogy elgondolkodjon az emberi értékekről, illetve az élet alapvető dilemmáit megjelenítő olyan fogalmakról, mint például az igazságosság, hűség, hatékonyság, empátia és felelősség. A viták úgy szolgálhatják a történelemtanulást, ha a tanulóban világossá válik a történelmi tény és interpretáció közötti különbség, illetve ha megerősödnek benne társadalmunk és európai, zsidó-keresztény gyökerű civilizációnk alapértékei. A történelemtanítás egyik irányítóelve, hogy a magyar történelmet kontinuitásában, az európai, illetve egyetemes történelmet szívszerűen tárgyalja. A történelem tantárgy tantervének középpontjában a magyar nemzet és Magyarország története áll. Ez a

témák arányán, az egyes témák részletezettségén túl abban is megmutatkozik, hogy több általános európai jelenség is konkrét magyar példákon keresztül kerül bemutatásra. Ennek révén a tanuló a magyar történelmi jelenségeket elsősorban nem általános modellek alapján, hanem a konkrét történelmi helyzet jellegzetességeit figyelembe véve tanulmányozhatja. Ez a megközelítés hozzásegíti a tanulót, hogy megértse és méltányolja a magyarság, a magyar nemzet, illetve Magyarország sajátos helyzetéből adódó jelenségeket és folyamatokat, így alakulhat ki benne a tényeken alapuló reális és pozitív nemzettudat. A történelemtanuláshoz kapcsolódnak a tantervi tartalmakon és a tanórai munkán kívül a nemzeti ünnepek és emléknapok is, amelyek iskolai megrendezése segíti a sorsfordító események felidézését, a kollektív emlékezetben való rögzítést, az emlékezetkultúra kialakítását és ápolását. A tanulási folyamat hatékonyságát elősegítik az egyéni és társas tanulás változatos módszerei és formái, melyek az együttműködés közösségi élményének a megélését eredményezik. Az iskolai történelemtanítás akkor tudja elérni a céljait, ha a régmúlt és közelmúlt megismerése változatos, a tantárgy sajátosságaiból adódó módszerekkel történik, miközben törekszik az élményszerűsége. Az egyes témák és módszerek kiválasztása során fontos szempont a tanuló érdeklődésének felkeltése és fenntartása. Az iskolai történelemtanulás ez által olyan örömforrás lehet, amely arra ösztönzi a tanulót, hogy az iskolából kilépve is megmaradjon benne a történelem, illetve a közélet iránti érdeklődés.

A történelemtanulás célja, hogy a tanuló:

1. alapvető ismereteket szerezzen a magyarság, a magyar nemzet és Magyarország, az európai civilizáció, valamint az emberiség múltjáról;
2. a megszerzett ismeretek által erős, határozott magyar identitással rendelkezzen, és így a magyarságot egyszerre tekintse a történelem során kialakult emberi közösségnek, valamint természetes vonatkoztatási pontnak;
3. elsajátítsa a közös kulturális kód leglényegesebb elemeit (szimbólumok, történelmi személyek, történetek, fogalmak, alkotások);
4. képes legyen a múlt és a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális folyamatairól és jelenségeiről árnyalt, megalapozott véleményt alkotni, illetve ezek alakításában cselekvően részt vállalni;
5. ismerje a demokratikus államszervezet működését, a jogállamiság elveit, az emberi jogokat, és legyen tisztában állampolgári jogaival és kötelességeivel;
6. képes legyen a társadalmi viszonyok és folyamatok értelmezésére;
7. ismerje a piaczgazdaság működésének elveit, előnyeit és hátrányait, lehetőségeit, valamint veszélyeit, és ismereteit alkalmazni tudja saját döntései meghozatala során.

A történelemtanulás célja továbbá, hogy a tanulóban:

1. kialakuljon a magyar nemzet és az emberiség története során megnyilvánuló kiemelkedő emberi teljesítmények iránti tisztelet, a történelmi tragédiák áldozatainak szenvedése iránti együttérzés és méltó megemlékezés igénye;
2. kialakuljon az európai civilizációs identitás is, amely az antikvitás, a zsidó-keresztény kultúra, valamint a polgári jogrend alapértékeire épül;
3. kialakuljon a demokratikus elkötelezettség, amely alapvető értéknek tartja a többségi döntéshozatalt, az emberi jogokat, valamint az állampolgári jogokat és kötelességeket;
4. kialakuljon a társadalmi felelősség, szolidaritás és normakövetés, amely alapvető értéknek tartja a közösség iránti elköteleződést, valamint az egyéni választási lehetőségeket;
5. kialakuljon az egyéni kezdeményezőkészség és felelősségvállalás, amely egyszerre tartja alapvető értéknek a szabadságot és a felelősséget, valamint a közösség számára a fenntarthatóság, az élhető élet biztosítását.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

- A tankönyv – a tantervi célkitűzésnek megfelelően – a múltat a maga sokszínűségében, gazdag forrásanyagra támaszkodva, sokoldalúan és összefüggéseiben mutatja be.
- Lehetőséget teremt a tanulói érintettség felkeltésére, az ismeretszerzés és tanulási képességek fejlesztésére, a problémaérzékenység, és az alternatívákban való gondolkodás kialakítására, a releváns összefüggések feltárására, az egyedi jelenségekből következő általánosításokra, az ellentmondások feltárására, megvitatására, valamint a szakszerű és árnyalt vélemények megfogalmazására.

- A könyv tematikája továbbfejleszti a tanulók időbeni tájékozódási képességét, a feldolgozott időszak dokumentumai (szövegek, képek stb.) a megjelenített korszak fontos és jellemző vonásait tükrözik.
- A tankönyv a feldolgozandó ismeretforrások megértését, elemzését változatos és gondolkodtató kérdések, feladatok alkalmazásával segíti.
- A kiegyensúlyozott nevelő-oktató munkát segítheti, ha olyan tankönyvsorozatot választunk, amelynek kötetei azonos didaktikai felépítésűek.
- A könyv képekkel, érdekes esetleírásokkal, feladatokkal ösztönözze vitére, állásfoglalásra a tanulókat.

FŐ TÉMAKÖRÖK A 9–12. ÉVFOLYAMON

1. Civilizáció és államszervezet az ókorban: a Közel-Kelet civilizációi; a görög civilizáció; az athéni demokrácia; a római civilizáció; a római köztársaság.
2. Vallások az ókorban: politeizmus és monoteizmus; a kereszténység kezdete.
3. Hódító birodalmak: egy eurázsiai birodalom: a hunok; az Arab Birodalom és az iszlám.
4. A középkori Európa: a parasztság világa; az egyházi rend; a nemesi rend; a polgárok világa.
5. A magyar nép eredete és az Árpád-kor: magyar őstörténet és honfoglalás; az államalapítás; a magyar állam megszilárdulása az Árpád-korban.
6. A középkori Magyar Királyság fénykora: az Anjouk; a török fenyegetés árnyékában; Hunyadi Mátyás; a magyar középkor kulturális hagyatéka.
7. A kora újkor: a földrajzi felfedezések; a korai kapitalizmus; reformáció Európában és Magyarországon; „Hitviták tüzeiben”.
8. A török hódoltság kora Magyarországon: az ország három részre szakadása; a két magyar állam; a török kiűzése és a török kor mérlege.
9. A felvilágosodás kora: a felvilágosodás; a brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése; a francia forradalom és hatása.
10. Magyarország a 18. században: a Rákóczi-szabadságharc; Magyarország újranevesítése és újranevesítése; a felvilágosult abszolutizmus reformja.
11. Új eszmék és az iparosodás kora: liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus; az ipari forradalom hullámai.
12. A reformkor: a politikai élet színterei; a reformkor fő kérdései.
13. A forradalom és szabadságharc: a forradalom céljai és eredményei; a szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői.
14. Nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése: a szocializmus és a munkásmozgalom; a polgári nemzetállam megteremtése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán).
15. A dualizmus kori Magyarország: a kiegyezés és a dualizmus rendszere; a nemzeti és nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete; az ipari forradalom Magyarországon; társadalom és életmód a dualizmus korában.
16. A nagy háború: az első világháború előzményei: az első világháború; az első világháború jellemzői és hatása; Magyarország a világháborúban.
17. Az átalakulás évei: szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása; az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése; a tanácsköztársaság és az ellenforradalom; a Párizs környéki békék; a trianoni békediktátum.
18. A két világháború között: a kommunista Szovjetunió; a Nyugat és a gazdasági világválság; a nemzetiszocialista Németország.
19. A Horthy-korszak: talpra állás Trianon után; az 1930-as évek Magyarországa.
20. A második világháború: a tengelyhatalmak sikerei; a szövetségesek győzelme; Magyarország a második világháborúban: mozgástér és kényszerpálya; a holokauszt; a második világháború jellemzői; az ország pusztulása, deportálások a Gulágra.
21. A két világháború szembesítése: a kétpólusú világ kialakulása; a hidegháború; a gyarmatok felszabadulása.
22. Háborútól forradalomig: az átmenet évei Magyarországon; a szovjetizálás Magyarországon; a Rákosi-diktatúra.
23. Az 1956-os forradalom és szabadságharc: a forradalom; a nemzet szabadságharca.

24. A kádári diktatúra: a pártállami diktatúra és működése; gazdaság, társadalom, életmód.
25. A kétpólusú világ és felbomlása: a Nyugat a 20. század második felében; a szocializmus válsága és megrendülése; a kétpólusú világ megszűnése.
26. A rendszerváltoztatás folyamata: a Kádár-rendszer végnapjai; a rendszerváltoztatás; a piacgazdaság kiépülése.
27. A világ a 21. században: az átalakuló világ; a globális világ.
28. Magyarország a 21. században: a demokrácia működése Magyarországon; a magyar bel- és külpolitika főbb jellemzői; Magyarország és az Európai Unió.
29. A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20–21. században: a határon túli magyarok; a magyarországi nemzetiségek, a magyarországi cigányság

Állampolgári ismeretek

Óraterv a kerettantervekhez 9/Ny–12. évfolyam					
Tantárgy	9/Ny. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Állampolgári ismeretek (megfelel a Helyi tantervben szereplő óraszámnak)	-	-	-	-	1

Alapelvek, célok

A globalizáció korában az ember és a magyar nemzet számos új kihívással szembesül. Az egyénnek olyan kérdésekre kell válaszokat találnia, olyan problémákra szükséges megoldásokat keresnie, amelyek befolyásolják, esetenként pedig meghatározzák lehetőségeit, mindennapi életének alakítását, lokális és tágabb környezetét egyaránt. Az emberi létezésre, az egyén és a közösség viszonyára, a társadalmi változásokra vonatkozó válaszoknak nemcsak az egyéni akaratok, érdekek érvényesítése, hanem a társadalom alapegységét jelentő család, a lokális közösségek és a nemzet jövőjének alakítása szempontjából is jelentősége van. A tantárgy civilizációs értékeket és mintákat közvetít, erősíti a felelősségtudatot és a nemzethez tartozás érzését. Ennek érdekében segíti a szituációhoz igazodó kommunikáció kialakítását, a másik ember gondolatainak, véleményének megértését, az együttműködés lehetőségeinek feltérképezését és közösségformáló erejének megtapasztalását, a hazafias érzés kialakítását, az alapvető honvédelmi ismeretek elsajátítását, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítését, valamint a környezeti, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság feltételeinek kiemelését. A tantárgy keretében a tanuló elsajátítja a tudatos és felelős állampolgári léthez szükséges alapvető ismereteket, a szociális kompetenciák fejlesztése révén megismeri és gyakorolja azokat az eljárásokat, készségeket, amelyek a társadalmi részvételéhez, mindennapi boldogulásához szükségesek. A tanuló megismeri és megérti, hogy a haza védelme nem csak a fegyveres erők feladata, hanem minden magyar állampolgáré, ezért a honvédelem ügye a lehető legszélesebb nemzeti egységet képviseli. A tantárgy a saját tapasztalatokra épülő ismeretszerzésre, élményalapú tanulásra, továbbá javaslatok megfogalmazására, tervek készítésére is lehetőséget biztosít, számos esetben feltételezi a több nézőpontú mérlegelő gondolkodás és szemléletmód érvényesülését. Segíti a mindennapi élet megszervezését, támpontokat nyújt a felnőtt szerepekre való felkészüléshez. A jogi kultúra fejlesztése, az alapvető emberi jogok értelmezése, a szabadságértékek kiemelése, a társadalmi normák, a szabadság és felelősség kapcsolatának tudatosítása segíti az autonóm személyiség kialakulását. A saját vélemény kifejezése, a társak gondolatainak, véleményének megértése, a vitakultúra fejlesztése a demokratikus attitűd megalapozásához járul hozzá.

Az állampolgári ismeretek tanulásának célja, hogy a tanuló:

1. megértse a jogérvényesülés és a jogi, erkölcsi normák társadalmi jelentőségét, hogy képes legyen egyensúlyt teremteni a közösség érdekei és az egyén törekvései között;
2. ismerje a demokratikus jogállam felépítését és működését, hogy tájékozott, a közügyek iránt érdeklődő személyiséggé válhasson;
3. nevezze meg a magyar nemzettudat sajátosságait, értse meg a nemzeti identitás jelentőségét az egyén és a közösség szempontjából is;

4. ismerje lakóhelye kulturális és néprajzi értékeit, váljék élményalapúvá lokálpatriotizmusa, személyiségébe épüljenek be a nemzeti közösséghez tartozás emocionális összetevői; mélyüljön el hazaszeretete;
5. értse meg a haza védelmének fontosságát, ismerje meg, hogy a honvédelem milyen feladatköröket foglal magában, és milyen kötelezettséget ró minden magyar állampolgárra;
6. sajátítsa el azokat az ismereteket és készségeket, amelyek a mindennapi életben való tájékozódását segítik;
7. segítséget kapjon a felnőtt szerepekre való felkészüléséhez, hogy életpályáját, jövőjét megalapozottan tervezhesse meg;
8. törekedjék a generációk közötti kapcsolat kialakítására, a nemzedékek közötti párbeszéd erősítésére;
9. értse meg a környezeti és gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság jelentőségét a mindennapi életben, az egyén, a család, a település, a régió és az állam szintjén, valamint globális perspektívában is;
10. támpontokat kapjon ahhoz, hogy pénzügyi döntéseit körültekintően és megalapozottan hozhassa meg;
11. szemléletét problémamegoldó attitűd jellemezze, fejlődjék rendszerszemlélete, nyitottá váljon javaslatok megfogalmazására, tervek, tervezetek elkészítésére;
12. fejlessze a konstruktív alkalmazkodáson alapuló hiteles és hatékony kommunikációs készségeit;
13. megtapasztalja a társas együttműködés közösségformáló szerepét, és felismerje társadalmijelentőségét;
14. az információk szerzéséhez és rendszerezéséhez, fotógalériák összeállításához, beszámolók elkészítéséhez használja az infokommunikációs eszközöket.

FŐ TÉMAKÖRÖK

1. A család, a családi szocializáció
2. A család gazdálkodása és pénzügyei
3. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás
4. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem
5. A magyar állam intézményei, az állam gazdasági szerepvállalása
6. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése
7. Fogyasztóvédelem
8. Környezet- és természetvédelem
9. Bankrendszer, hitelfelvétel
10. Vállalkozás és vállalat

Matematika

Óraterv a kerettantervekhez 9/Ny–12. évfolyam					
Tantárgy	9/Ny. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Matematika	2	3	3	3	3
Helyi tantervben szereplő óraszám	2	3	3	3	3+1

ALAPELVEK, CÉLOK

A matematika tanulása-tanítása tekintetében az egyik legfőbb feladat a középfokú képzés évfolyamain a tanuló önálló, rendszerezett, logikus gondolkodásának kialakítása, fejlesztése. A 9. évfolyamtól kezdve a spirális felépítésnek megfelelően – a meglévő készségekre, képességekre és ismeretekre alapozva – fokozatosan, egyre absztraktabb formában épül fel a matematika belső struktúrája (fogalmak definíciója, tételek, bizonyítások). Az alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszait jellemző tanuláshoz és tanításhoz képest a 9–12. évfolyamokon fokozatosan hangsúlyosabbá válik a matematika deduktív jellege, de az új fogalmakat, ismereteket továbbra is szemléltetéssel, tapasztalással, tanulói tevékenységekre építve, a valósághoz kapcsolva kell bevezetni. Jól megválasztott problémák tárgyalása során válik szükségessé az új fogalmak bevezetése és pontos definiálása, valamint tanári irányítással a

tételek, általános összefüggések is felfedeztethetők a tanulókkal. Ezen folyamat során fejlődik a szintetizáló és modellalkotó képesség. A felfedezett tételek és összefüggések egy része bizonyítás nélkül is gyarapítja a matematikai eszköztárat. Néhány tétel bizonyítása azonban elengedhetetlen része a matematika tanításának, hiszen a bizonyításokon keresztül mutatható meg a matematika logikus és következetes felépítése. Az új fogalmak megalkotása, az összefüggések, stratégiák felfedezése és az ismereteknek feladatok, problémák megoldása során történő tudatos alkalmazása fejleszti a kombinatív készséget, a meglévő ismeretek mobilizálásának készségeit, a problémamegoldó gondolkodás eltérő típusainak adekvát használatát. A matematika tanulásának-tanításának egyik célja, hogy fejlődjön a tanuló mérlegelő gondolkodása, az adatok elemzését, szintézisét és értékelését lehetővé tevő készségek rendszere. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban az ismert számok köre az irracionális számokkal bővül, új műveletek bevezetésére kerül sor a permanenciaelv alapján, a tanuló egyre inkább képes lesz szimbólumokkal műveleteket végezni. A matematika a maga hagyományos és modern eszközeivel segítséget ad a természettudományok, az informatika, a technika és a humán tanulási területek ismeretanyagának tanulmányozásához, a mindennapi problémák, a természeti és a gazdasági folyamatok értelmezéséhez és kezeléséhez. A tanuló a matematika szaknyelvét érti és tudatosan használja. Életkorának megfelelő matematikai, matematikatörténeti szöveget képes önállóan olvasni, értelmezni. Mind írásban, mind szóban képes gondolatait a matematika szaknyelvének megfelelő alkalmazásával közölni. A tanuló különböző forrásokat (tankönyv, függvénytáblázat, saját jegyzet, digitális források) használhat az órákon és a számonkérések alkalmával bizonyos tételek, azonosságok, képletek felidézésére. A tanuló társaival közösen tervez és hajt végre kooperatív tevékenységeket, projekteket. A közös munkában érvel, képes a vitára, az érvei ütköztetésére. Ebben az életkorban is érvényesül a tanuló érdeklődésének, adottságának, absztrakciós szintjének megfelelő differenciálás. Ez jelentheti a Nat-ban leírt tananyagtartalmak lehetőségekhez igazított bővítését is. A tanuló számoló- és számítógépet, a tanulást és szemléltetést segítő szoftvereket, digitális információforrásokat használ, a matematika alkalmazását segítő számítógépes programokat ismer meg.

A matematika tanulásának legfontosabb célja, hogy a tanuló:

1. megtapasztalja a matematika értékeit, hasznosságát, szépségét;
2. megismerje a matematikai gondolkodás természetét és a matematika alapvető sajátosságait;
3. fejlessze a szövegértését, a szövegalkotó és absztrakciós képességét a matematika nyelvének és szimbólumainak szóbeli és írásbeli alkalmazása során;
4. fejlessze a számolási készségét, a modellezési, a problémamegoldó és döntési képességét;
5. fejlessze a logikus, pontos, kreatív, mérlegelő, stratégiai és rendszerező gondolkodását;
6. alkalmazható tudásra tegyen szert.

FŐ TÉMAKÖRÖK A 9/Ny-12. ÉVFOLYAMON

1. Gondolkodási módszerek – halmazok, matematikai logika
2. Gondolkodási módszerek – kombinatorika, gráfok
3. Aritmetika, algebra – alpműveletek, valós számok, százalékszámítás, betűs kifejezések
4. Aritmetika, algebra – hatvány, gyök, logaritmus
5. Aritmetika, algebra – természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
6. Aritmetika, algebra – egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek
7. Függvények és sorozatok
8. Geometria – síkgeometria
9. Geometria – térgeometria
10. Geometria – trigonometria
11. Geometria – koordinátagéometria
12. Statisztika és valószínűség

A tankönyvválasztás szempontjai

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- A taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható;
- A taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra több tanéven keresztül;

- A taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására;

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, feladatgyűjtemény);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát pl. térképek, videók, animációk, 3D modellek, grafikonrajzoló, statisztikai programok, interaktív feladatok, számonkérési lehetőségek, játékok stb. segítségével.
- amelyekhez olyan hozzáférés biztosított, amely az iskolában használt digitális eszközöket és tartalmakat interneten keresztül a diákok otthoni tanulásához is nyújtani tudja.

Földrajz²

Óraterv a kerettantervekhez 9/Ny–12. évfolyam					
Tantárgy	9/Ny. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Földrajz (megfelel a Helyi tantervben szereplő óraszámnak)	0	2	2	0	0

ALAPELVEK, CÉLOK

Földrajzi, földtudományi és környezeti jelenségek, folyamatok sokasága jellemzi bolygónkat. Ezek különböző térbeli időbeli léptékekben a Föld különböző pontjain jelentkeznek. Egyre összetettebbé váló világunk komplex problémáinak megértése megköveteli az eddigi tanítási, tanulási stratégiák megújulását: a leíró jellegű, ismeretközlő hagyományokkal szakítva, de a szaktárgyi tudást el nem vetve számos, a korábbiakban kevésbé hangsúlyos kompetencia kialakítását és fejlesztését célként megjelölve. A saját tevékenységeken, a hétköznapi megfigyeléseken és tapasztalatokon alapuló földrajztanítás nem pusztán leírja a jelenséget, hanem annak okát és következményeit is feltárja. Mindez a természeti-környezeti és a társadalmi-gazdasági folyamatokat szintetizálva, a jelen eseményein túlmutatva értékelésre, problémamegoldásra, jövőképzésre ösztönöz. A földrajzoktatás során a tanuló megismerheti szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmigazdasági jellemzőit, a körülötte zajló folyamatokat és ezek összefüggéseit. A földrajz szemléletformáló, szintetizáló tantárgyként olyan, a hétköznapi életben használható ismereteket, eszközöket, módszereket ad a tanuló kezébe, amelyek segítik a tájékozódást egyre összetettebbé váló világunkban, és hozzájárulnak ahhoz, hogy felnőtt életében felelős, környezettudatos, aktív állampolgárrá váljon.

A földrajz tanításának célja, hogy a tanuló:

1. a jelenségek, folyamatok természet- és a társadalomtudományi szempontú vizsgálatával a komplexitást szem előtt tartó, szintetizáló gondolkodást alakítson ki;
2. sajátítsa el az önálló földrajzi információszerzés és -feldolgozás, illetve összefüggés-felismerés készségét;
3. fejlessze a problémaorientált, elemző és mérlegelő gondolkodását, mely készségek nélkülözhetetlenek az információs társadalomra jellemző hír- és információdömpingben történő eligazodáshoz, a felelős és tudatos állampolgári szerepvállaláshoz;
4. alakítsa ki a térbeli tájékozódási készségét, valamint a térbeli folyamatok ok-okozati összefüggéseinek felismerési és elemzési képességét;
5. vizsgálja meg napjaink természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatait, jelenségeit és a közöttük lévő kölcsönhatásokat, valamint a várható következmények átgondolásával alakítsa ki cselekedni képes és a környezetért felelősséggel tenni akaró magatartást, fontos a tanulóval felismertetni és megértetni, hogy a környezettudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó gondolkodás az élehető jövő záloga;

² A tanulmányaikat 2019/2020-ban, a nyelvi előkészítő osztályban megkezdett diákok számára

6. a térinformatikai, illetve infokommunikációs eszközök használata révén digitális kompetenciáját fejleszteni tudja annak érdekében, hogy tudatos eszközhasználóvá váljon;
7. szülőföldhöz és magyarsághoz való kötődése kialakuljon és elmélyüljön;
8. fejlődjön esztétikai érzéke és értékítélete a különböző természetes és mesterséges tájak bemutatásával;
9. megértse a globalizáció folyamatát és hatásait, reálisan lássa a világban elfoglalt helyünket, nemzeti értékeinket, ismerje fel a nemzeti és az európai öazonosság felvállalásának és megőrzésének fontosságát;
10. a térbeli-társadalmi egyenlőtlenségek által kiváltott folyamatok földrajzi okainak és lehetséges társadalmigazdasági következményeinek bemutatása révén empatikus, problémamegoldó gondolkodást, illetve az érvek ütköztetésére épülő vitakultúrát alakítson ki;
11. érdeklődését felkeltse az aktuális társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok megismerése, megértése, illetve megvitatása iránt;
12. napjaink társadalomföldrajzi folyamatainak bemutatása révén a toleráns, egymás tiszteletét szem előtt tartó magatartás kialakítására törekedjen;
13. a mindennapi életben hasznosítható pénzügyi-gazdasági ismeretek megismerésével az értő, felelős pénzügyi döntési képességét fejlessze;
14. a globális világ pénzügyi-gazdasági folyamatainak megismerésével a gazdasági élet eseményeiben eligazodó aktív, kreatív és rugalmas állampolgári gondolkodás és vállalkozásra kész attitűd kialakulását fejlessze;
15. pályaválasztását a tantárgy komplexitására, szintetizáló jellegére, a tantárgy által közvetített földrajziföldtani, környezeti, gazdasági ismeretekre, gondolkodás- és szemléletmódra építve elősegítse.

A tankönyvválasztás szempontjai

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- A taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható;
- A taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra több tanéven keresztül;
- A taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megőrzésére;

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvesaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, feladatgyűjtemény);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát pl. térképek, videók, animációk, 3D modellek, grafikonrajzoló, statisztikai programok, interaktív feladatok, számonkérési lehetőségek, játékok stb. segítségével.
- amelyekhez olyan hozzáférés biztosított, amely az iskolában használt digitális eszközöket és tartalmakat interneten keresztül a diákok otthoni tanulásához is nyújtani tudja.

FŐ TÉMAKÖRÖK

1. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben
2. A közetburok
3. A légkör
4. A vízburok
5. A geoszférák kölcsönhatásai és összefüggései
6. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században
7. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig
8. Magyarország és Kárpát-medence a 21. században
9. A pénz és a tőke mozgásai a világgazdaságban
10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái

Testnevelés és egészségfejlesztés

Óraterv a kerettantervekhez 9/Ny–13. évfolyam						
Tantárgy	9/Ny. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.
Testnevelés (megfelel a Helyi tantervben szereplő óraszámnak)	5	4	4	3	3	-

ALAPELVEK, CÉLOK

A 21. századi emberkép egyik hangsúlyos összetevője, hogy az egyén aktív és cselekvő, ugyanakkor reflektív mérlegelésre képes. A cselekvő embert a mozgáshoz kapcsolódó helyes attitűdök, a fizikailag aktív életmód, önmaga reális elfogadása, a közösségi felelősségvállalással egybekötött autonómia, az újjító kezdeményezésekre való nyitottság és a megbízható megoldások alkalmazásának képessége jellemzi. A testileg és lelkileg egészséges ember az egészség állapotát, a harmonikus életet értékként éli meg. Az egészséges és harmonikus életvitelt megalapozó szokások a nevelés-oktatás egyes szakaszaiban az oktatók személyes példamutatásán keresztül alakulnak ki. A mozgáshoz, mint alapkompétenciához kapcsolódó képességek, készségek, az adott szituációnak megfelelően mobilizálódó motoros képességek és készségek jelentik az alapját annak, hogy az adott egyén a társadalom aktív tagjává váljon, és az egész életén át tartó mozgásos cselekvési biztonság jellemezze. A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület elsősorban a személyes és társas kompetencia fejlesztése révén járul hozzá az általános kompetenciákban és a nevelési-oktatási célokban megfogalmazott törekvések megvalósulásához. Hangsúlyos szerepet kapnak a szomatikus egészséggel, a társas-érzelmi jólléttel, a biztonsággal, az emberi kapcsolatokkal összefüggő kompetenciák. Az iskolai fejlesztés kiterjed a jó időszervezésre, a konstruktív kooperációra, valamint a testi jóllét és a motoros teljesítőképesség kialakítására is. A tanulási terület **testnevelés** tantárgyának tanulása-tanítása során szerzett ismeretek, kialakított készségek és megfelelően formált attitűdök más általános kompetenciáknál is megjelennek. Példaként említhető a társadalmi részvétel és felelősségvállalás, ahol az iskola hozzásegíti a tanulót ahhoz, hogy toleránssá váljon a fogyatékossgal élők iránt.

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területéhez tartozó testnevelés tantárgy legfontosabb célja, hogy a tanuló:

- megismerje a mozgáshoz kapcsolódó helyes attitűdöket, a fizikailag aktív életmód élethosszig tartó jótékony hatásait;
- megtanulja a testnevelés és egészségfejlesztés szakkifejezéseit, helyes terminológiáját;
- mozgásműveltségét olyan szintre fejlessze, hogy alkalmassá váljon a hatékony mozgásos cselekvéstanulásra, az önálló testedzésre;
- az alsó tagozat végére legalább egy úszásnembben megtanuljon úszni;
- életkorának, testi adottságának megfelelően fejlessze motoros teljesítőképességét, váljon képessé saját motoros teljesítmény- és fittségi szintje tudatos befolyásolására, elfogulatlan értékelésére;
- a testmozgás, a testnevelés és a sport eszközeivel fejlessze önismeretét, érzelmi-akaratit készségeit és képességeit, alakítsa ki szabálykövető magatartásmintákat;
- fejlessze társas-érzelmi jóllétét, társas-közösségi kapcsolatait, stressztűrő és -kezelő képességét;
- váljon képessé a baleseti források és az egészséget károsító, veszélyes szokások, tevékenységek értelmezésére.

A tantárgy célja továbbá, hogy a gyógytestnevelésre utalt tanuló – az egyéni sajátosságainak maximális figyelembevételével – ismerje meg a testnevelés, az egészségfejlesztés és a sport azon eszközeit, módszereit, amelyek segítséget nyújthatnak az egészségi állapota és a motoros teljesítőképessége lehető legnagyobb mértékű helyreállításához, valamint az esélyegyenlőség megteremtéséhez.

FŐ TÉMAKÖRÖK

1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció
2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások

3. Tornajellegű feladatmegoldások
4. Ritmikus gimnasztika és aerobik (választható)
5. Sportjátékok (az iskola tárgyi és személyi feltételeinek függvényében két sportjáték választása)
6. Testnevelési és népi játékok
7. Önvédelmi és küzdősportok
8. Alternatív környezetben üzhető mozgásformák
9. Úszás (amennyiben adottak a körülmények)
10. Gyógytestnevelés

Digitális kultúra

Óraterv a kerettantervekhez 9/Ny–12. évfolyam					
Tantárgy	9/Ny. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Digitális kultúra (megfelel a Helyi tantervben szereplő óraszámoknak)	3	2	-	-	-

ALAPELVEK, CÉLOK

A digitális kultúra tantárgy célja olyan naprakész ismeretek és készségek átadása és kialakítása, amelyek a tanulókat az információs társadalom sikeres és hasznos tagjává teszik. A tantárgy keretében fontos szerepet kap az algoritmizálás és kódolás, mivel elősegíti az olyan kompetenciák fejlesztését, mint a problémák digitális környezetben történő megoldása, a kreativitás, az együttműködés és a logikus gondolkodás. A tantárgy tanulása-tanítása során kialakított kompetenciákat a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken is alkalmazni, megszerzi az alapvető digitális kompetenciákat. A digitális kultúra tantárgy fontos feladata, hogy a tanuló képes legyen a felmerülő problémákat a digitális környezet eszközeivel megoldani, igénybe tudja venni az információs társadalom, e-Világ szolgáltatásait, eleget tudjon tenni az állampolgári kötelességeinek. A foglalkozások tervezésében és lebonyolításában – az eltérő tudásszinttel rendelkező tanulók fejlesztése terén – nagy lehetőségeket kínál a digitális technológia alkalmazása. A jelenkor kihívásaira reagálva az iskolai tanulás és különösképpen a digitális kultúra tantárgy feladata, hogy támogassa a fiatalokat a technológiával való kapcsolattartásban, segítsen nekik kibővíteni és kiterjeszteni a technológia használatát a projektfeladatok teljesítésében, az önálló és csoportos tanulásban, az önképzésben, szem előtt tartva a kreatív alkalmazás ösztönzését.

A digitális kultúra tantárgy tanulásának legalapvetőbb célja, hogy a tanuló:

1. megszerezze a digitális írástudás, a problémamegoldás és az információs technológia – mint a tantárgy három fő témakörének – ismereteit;
2. felkészüljön a digitális kompetenciák széles körű alkalmazására úgy, hogy arra a más tudásterületekhez tartozó tananyagok feldolgozásakor már építeni tudjon;
3. megszerezni tudja a digitális eszközök más forrásokból származó tudáselemeit;
4. ismerje a digitális eszközök használatával járó veszélyek kezelését, az ellenük való védekezést;
5. fejlessze tudatos felhasználói attitűdjét mind az egyén, mind a közösség, mind a társadalom szintjén;
6. megtanulja a problémák digitális eszközökkel való megoldásának módjait, beleértve egy adott probléma megoldásához szükséges algoritmusok értelmezését, kiválasztását, módosítását, illetve létrehozását.

FŐ TÉMAKÖRÖK

1. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata
2. Információs társadalom, e-Világ
3. Mobiltechnológiai ismeretek
4. Szövegszerkesztés
5. Számítógépes grafika
6. Multimédiás dokumentumok készítése
7. Online kommunikáció
8. Publikálás a világhálón

- 9. Táblázatkezelés
- 10. Adatbázis-kezelés
- 11. A digitális eszközök használata

3.2 A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az iskola helyi tantervei a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók figyelembevételével kerültek kidolgozásra.

Az iskola által választott kerettanterv: *Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára*. Az angol nyelv oktatása minden osztályban az emelt szintű kerettanterv alapján történik, a két tanítási nyelvű osztályokban a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve alapján.

A NAT szerint a technikumban a gimnáziumi kerettantervet alkalmazzuk az összes jogszabályi előírás figyelembevételével. A közismereti kerettantervből azon tantárgyakat vettük át, amelyek a technikum közismereti tantárgyai között szerepelnek, olyan közismereti óraszámmal, amennyi az érettségi tárgyakra történő felkészítéshez feltétlenül szükséges.

Az egész életen át tartó tanulás megalapozása

Egyik legfontosabb célunk az élethosszig tartó tanulás megalapozása. E cél elérésének legfontosabb eszköze a kulcskompetenciák fejlesztése, melyek segítségével kialakul a tanulóknál az igény és képesség az ismeretek önálló megszerzésére, az összefüggések felismerésére, értelmezésére és hasznosítására. Fejlődik gondolkodásuk, problémamegoldó képességük, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs és informatikai tudásuk. Képesek lesznek arra, hogy tájékozódni tudjanak a társadalmi, gazdasági és természeti környezetben, válaszokat találjanak a gyakorlati életben felmerülő kérdésekre, önálló véleményt tudjanak kialakítani és felelős döntéseket tudjanak hozni a különböző élethelyzetekben.

Személyiségük fejlesztésében – az EU elvárásainak is megfelelően – kiemelt szerepet kap a pozitív önkép kialakítása, a kezdeményező és vállalkozó készségek, illetve a felelős társadalmi magatartásra és állampolgári szerepre történő felkészítés.

A fejlesztő kompetenciák részben fedik egymást és egymásba fonódnak, ezért kialakításuk és megerősítésük valamennyi tantárgy keretében mind tanórai, mind tanórán kívüli tevékenységek során fokozatosan valósul meg a különböző évfolyamokon a változó életkorhoz szabott módszerek alkalmazásával.

A NAT az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban:

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

3.3 Középszintű érettségi vizsgatárgyak témakörei

Az érettségi vizsga a 100/1997. Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról alapján szerveződik. Az érettségiztető oktatók a részletes vizsgakövetelmények alapján összeállítják a középszintű vizsga témaköreit, melyeket a tanulók a helyi tantervben meghatározott időpontban megismerhetnek. Ezeket a témaköröket a Korm. rendeletnek megfelelően évente változtatjuk.

Az intézmény az alábbi tantárgyakból készíti fel a tanulókat a **középszintű érettségi** vizsgára:

Kötelező érettségi tantárgyak:

Magyar nyelv és irodalom

Matematika

Történelem

Angol nyelv

Szabadon választható érettségi tantárgyak:

Földrajz

Digitális kultúra

Célnyelvi civilizáció (angol nyelven)

Gazdasági ismeretek (angol nyelven)

A középszintű érettségi vizsga témakörei magyar nyelv és irodalomból

Magyar nyelv

1. témakör: Kommunikáció: A nyelv mint kommunikáció, Pragmatika
2. témakör: A magyar nyelv története: Nyelvtörténeti korszakok, A magyar nyelv szókészletének alakulása
3. témakör: Ember és nyelvhasználat: Jelek és jelrendszerek, Nyelvváltozatok, Nyelv és politika, nyelvművelés
4. témakör: A nyelvi rendszer: A nyelv mint jelrendszer, Hangtan, Alaktan és szótan
5. témakör: A szöveg: A szöveg és a kommunikáció, Az intertextualitás
6. témakör: A retorika alapjai: A nyilvános beszéd, Érvelés, megvitátás, vita
7. témakör: Stílus és jelentés: Szóhasználat és stílus, A szójelentés, Stílusréteg, stílusváltozat
8. témakör: Digitális kommunikáció: A digitális kommunikáció ismérvei

Magyar irodalom

1. témakör: Életművek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők: Ady Endre, Arany János, Babits
2. Mihály, Herczeg Ferenc, Jókai Mór, József Attila, Kosztolányi Dezső, Mikszáth Kálmán, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály
3. témakör: Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig: Csokonai Vitéz Mihály
4. témakör: Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából: Móricz Zsigmond, Örkény István
5. témakör: Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból: Gion Nándor
6. témakör: Művek a kortárs magyar irodalomból: Borbély Szilárd
7. témakör: Művek a világirodalomból: Homérosz eposzai, Realizmus
8. témakör: Színház és dráma: William Shakespeare, Madách Imre
9. témakör: Az irodalom határterületei: Az irodalom filmen

A középszintű érettségi vizsga témakörei matematikából

1. témakör: Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
2. témakör: Számelmélet, algebra
3. témakör: Függvények, az analízis elemei
4. témakör: Geometria, koordináta geometria, trigonometria
5. témakör: Valószínűség-számítás, statisztika

A középszintű érettségi vizsga témakörei történelemből

1. témakör: Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra
2. témakör: Népeség, település, életmód
3. témakör: Egyén, közösség, társadalom
4. témakör: Politikai berendezkedések a modern korban
5. témakör: Politikai intézmények, eszmék, ideológiák
6. témakör: Nemzetközi konfliktusok és együttműködés

3.4 Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítés intézményi keretek között

Az intézmény az alábbi tárgyakból vállalja a tanulók felkészítését az **emelt szintű érettségi vizsgára**:

Kötelező érettségi tantárgyak:

Angol nyelv

Szabadon választható tantárgyak megfelelő számú jelentkező esetén:

Magyar nyelv és irodalom

Matematika

Történelem

A 11. és 12. évfolyamon előzetes igényfelmérés alapján matematika, magyar nyelv és irodalom és történelem tantárgyakból emelt szintű érettségire való felkészítés választható többletóra keretében. A tanuló a tanévet megelőző év május 31-ig jelentkezhet emelt szintű érettségi felkészítésre. Az emelt szintű érettségire való felkészítést az igazgató által kijelölt szaktanár végzi.

Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket

- **2023-ig történő vizsgafelkészítések esetén:** a NAT és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet alapján kapják az előírt többlet óraszámban,
- **2024-től érvényes vizsgák esetén:** a közismereti érettségi vizsgatárgyak **2024. május-júniusi vizsgaidőszaktól** érvényes vizsgakövetelményei (2020-as NAT-ra épülő vizsgakövetelmények) alapján.

Előrehozott érettségi vizsga választása esetén a tanuló osztályozó vizsgát köteles tenni az adott tantárgyból. A technikumi osztályok diákjai idegen nyelv érettségi vizsgatárgyból legkorábban a 11. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában tehetnek előrehozott érettségi vizsgát. Ennek előfeltétele, hogy a tanuló a 11. és 12. osztály tantárgyi követelményeiből – az intézményi vizsgaszabályzatnak megfelelően – írásbeli és szóbeli részekből álló osztályozó vizsgát tegyen. A sikeres osztályozó vizsgát követően a tanuló mentesül a tantárgyi óralátogatások alól, félévi és év végi tantárgyi érdemjegye az osztályozó vizsga eredménye. Sikertelen osztályozó vizsga esetén a tanuló előrehozott érettségi vizsgára nem bocsátható, érettségi jelentkezését törölni kell.

3.5 A választott kerettanterv feletti óraszámok

Az emelt szintű angol nyelvoktatás miatt a kilencediktől a tizenkettedik évfolyamon a heti többletórát a Fenntartó engedélyezte.

A közismereti kerettanterv óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

A szabadon tervezhető órakeretet az óratervben az alábbiak szerint használtuk fel:

- 11. évfolyamon:
1 óra a Történelem, 1 óra a Magyar nyelv és irodalom tantárgyak órakeretét növeli;
- 12. évfolyamon:
1-1 óra az Angol nyelv és Matematika, 2-2 óra a Történelem és Magyar nyelv és irodalom tantárgyak órakeretét növeli.

3.6 A tanulók tanulmányi munkája ellenőrzésének, értékelésének rendszere, módszerei

A diákok teljesítményének mérése, regisztrálása és értékelése a nevelő-oktató munka állandó velejárója. Egyrészt a tanórákon és tanórán kívül nyújtott teljesítmények állandó elismerése és értékelése tartozik ide, másrészt az iskolai élet egy-egy szakaszának lezárását jelentő vizsgák.

A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének alapelvei

A tanulmányi előremenetel folyamatos ellenőrzése, értékelése (az osztályozás) az oktató törvényben rögzített joga. Az értékelés szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért a szaktanár felel, viszont az alapelvek, célok, funkciók tekintetében (egyetértésnek) konszenzusnak kell lennie az oktatói testületen belül.

Az értékelés fő alapelve a fejlesztő támogatás. Intézményünk értékelési normája, hogy az oktatói értékelés a tanuló emberi méltóságát tiszteletben tartva elfogulatlan és konkrét legyen, a minősítés (az érdemjegy/osztályzat) hitelesen tükrözze a tanulói teljesítményt.

Az értékelés/minősítés alapformái

Az érdemjegy: a tanév folyamán az oktató a tanuló írásbeli és szóbeli teljesítményeit rendszeresen érdemjegyek adásával minősíti.

Az osztályzat: félévi és év végi osztályzat, mely a jelzett időszakok alatti tanulmányi eredményt minősíti (osztályozó vizsgán is osztályzatot szereznek a tanulók).

A tantárgyi számszerű minősítés mértékegységei a hagyományos ötfokozatú skála alapján az érdemjegyekre, és az osztályzatokra vonatkozóan:

- Jeles (5)
- Jó (4)
- Közepes (3)
- Elégséges (2)
- Elégtelen (1)

A mérés – ellenőrzés célja

Informálódni a tanuló tananyagban való előrehaladásáról, az értékelés funkciója pedig hiteles visszajelzést adni a tanuló számára a követelmény-teljesítmény megfeleléséről, de legátfogóbb célja a reális önértékelés, az önálló tanulási képesség és igény kialakítása.

A nevelés és az oktatás személyiségfejlesztés, így az oktatás ellenőrzését és értékelését a személyiségfejlesztés szempontjai alapján kell megvalósítanunk.

A tanulók tanulmányi előrehaladásának, képességeinek és személyiségfejlődésének ellenőrzése információszerzés a tanuló munkájáról, előmeneteléről, eredményeiről. Az értékelés ezen információk feldolgozása, amely visszajelzés a tanulónak, az oktatónak, a szülőnek (a társadalomnak), az elvárások és a teljesítettség közti eltérésről.

Az osztályozás az értékelésnek egy formája, mely az oktatási törvény szerint érdemjeggyel az 5-ös skálán a tanulási teljesítményeket az elvárásokhoz és a követelményekhez viszonyítva elhelyezi.

Az osztályozás informatív funkciója: Az elért eredmények értékelésének egy módja, mely tájékoztatja a tanulót a teljesítményéről, képességeinek mértékéről, az osztályban elfoglalt rangsoráról.

Az osztályozás szelektív funkciója: Az osztályzat dönti el, hogy a tanuló alkalmas-e továbbhaladásra, magasabb szintre lépésre.

E két funkció adja az értékelés és osztályozás súlyát a nevelési, oktatási, képzési folyamatban.

Az értékelés igen erősen motiváló hatású, ezért mindig legyen objektív, előremutató, következetes és pozitív érzelmi töltéssel bíró.

Az ellenőrzés két formája: írásbeli vagy szóbeli.

A tanulók írásbeli teljesítményének egységes értékelési rendszere

Amely tantárgy esetében lehetséges, az írásbeli dolgozatok értékelése pontrendszerrel történjen. A pontátváltási határok érdemjegyre történő átváltását az oktatók lehetőleg közöljék a tanulókkal és lehetőség szerint a szülőkkel.

Javasolt pontátváltási határok:

0 - 39 %	elégtelen
40 - 49 %	elégséges
50 - 74 %	közepes
75 - 89 %	jó
90 - 100 %	jeles

Az írásbeli ellenőrzés:

- 1.) Diagnosztizáló értékelés: Feltárja a tanulók előképzettségét, ismereteit, hiányosságait.
- 2.) Formatív értékelés: Folyamatos évközi információszerzés a tanulók rendszeres munkájáról, hibák, hiányosságok feltárása céljából.

Formatív értékelés formái: röpdolgozat (kisebb anyagrészek számonkérése)

- kis terjedelmű téma kidolgozása
- szorgalmi feladat megoldása
- házi feladat értékelése
- teszt íratása (kiegészítés, választás, algoritmusok mérése)

- 3.) Szummatív értékelés: Nagyobb időszak lezárása: Témazáró dolgozat (nagydolgozat), félévi, év végi tematikus egységek megtanítása utáni ellenőrzések, valamint a tanulási szinteket lezáró értékelések (alapvizsga, szintvizsga, érettségi vizsga, képesítő vizsga)

A fentiek alapján:

- 1.) 9. évfolyamos tanulók év eleji tudásszintjének felmérése a munkaközösségek által készített egységes feladatlappal (Egyes tárgyakon belül egységes értékelési rendszerrel minősítve.) A jegy legyen tájékoztató jellegű, ne számítson a tantárgy érdemjegyei közé. (diagnosztizáló értékelés)
- 2.) Évközi írásbeli ellenőrzések a formatív értékelés formái szerint.
- 3.) Témazáró dolgozatok íratása évente legalább 4 db. (félévente 2 db.) – Érdemjegye piros színű, értéke félév és az év végi lezáráskor duplán számít.
- 4.) Tanulmányokkal kapcsolatos vizsgakötelezettségek
- 5.) Kompetenciafejlesztés és -mérés az elfogadott intézkedési terv alapján.

Szöbeli ellenőrzés:

- 1.) egyéni felelés
- 2.) kiselőadás tartása
- 3.) feladatok megoldásának elemzése osztálykeretben

A szóbeli ellenőrzés jelentős szerepet tölt be a tanulók beszédképességének, kifejezőképességének fejlesztésében, valamint az adott tantárgy szakmai nyelvezetének elsajátításában. Ugyanakkor az oktató kérdésekkel, kis segítséggel sikerélményhez juttatja a tanulót, ami motiválja őt a későbbiekben. Ezért javasolt, hogy minden tanulónak félévente minden tárgyból legalább 1 db szóbeli felelete is legyen. A feleletet kössük össze a tantárgy jegyzetfüzetének ellenőrzésével.

A szóbeli feleletek időtartama 10 percnél hosszabb ne legyen.

Az érdemjegyekről a szülőt rendszeresen értesíteni kell az e-ellenőrző segítségével.

A házi feladatok elvei és korlátai

A házi feladatnak igazodnia kell a tanévi követelményekhez és szolgálnia kell a tanóra anyagának elmélyítését, valamint begyakorlását. Eredményessége visszajelzést ad a tanuló és az oktató számára az elsajátítás mértékéről és a továbbhaladás lehetőségéről.

A házi feladat írásbeli és szóbeli lehet, illetve szorgalmi és hiányosságok pótlását szolgáló többletfeladat.

A tanuló képességeit figyelembe véve a szaktanár élhet a differenciált házi feladat lehetőségével. Tanítási szünetek idejére és a hét végére a szokásosnál több feladat nem adható. Az otthoni feladatok ellenőrzését, javítását, minden esetben el kell végezni.

A tanulók az otthoni munkájukhoz szaktanári segítséget kaphatnak.

Az írásbeli házi feladat hiánya büntető feladat elkészítését vonja maga után; el nem végzése beszámítható a félévi és év végi osztályzat kialakításakor.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantervben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

Ha a tanuló tanév végén egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló a tanév végén három tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az oktatói testület határozata alapján javítóvizsgát tehet.

Négy vagy öt tárgy esetén a tanuló évet ismételhet.

A magasabb évfolyamba lépéshez a tanév végi jegy megállapításához a tanulónak minden tárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- magántanuló volt,
- ha az iskola intézményvezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.

A magántanulók az iskola intézményvezetőjének engedélye alapján felmentést kapnak a készségtárgyak (Testnevelés és Művészetek) tanulása alól.

A magántanulók félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához osztályozó vizsgát kell szervezni. Amennyiben a szülő kérése alapján lett a diák magántanuló, és így teljesíti a tankötelezettségét, az osztályozó vizsgára való felkészítésről a szülő gondoskodik.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak

- azokból a tárgyakból, amelyekből az iskola intézményvezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola intézményvezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtaknál rövidebb idő alatt teljesítse.

3.7 Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban az Idegen nyelv, a Matematika, valamint a Digitális kultúra tantárgyak oktatását legfeljebb 15 fős, kiscsoportos keretek között szervezzük meg. A csoportbontás az angol nyelvi tudásszint alapján történik, melyet a szaktanárok végeznek egy év eleji felmérő dolgozat segítségével. A gyakorlati és a gyakorlati jellegű tantárgyakat (a kerettantervi és szakmai programoknak megfelelően) csoportbontásban oktatjuk.

A szakkörök szervezésének alapelve az előzetes igényfelmérés, melyet a diákönkormányzat és a szülői szervezet javaslatai alapján végez az iskola a tanévet megelőző május 31-ig.

3.8 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Budapest XXII. kerületében a következő nemzetiségek képviseltetik magukat nemzetiségi önkormányzati szinten: bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, ukrán.

Célunk, hogy a tanulók megismerkedjenek a magyarországi nemzetiségek legfontosabb hagyományaival, életmódjával és kultúrájával. Ennek tantárgyi és tanórán kívüli lehetőségei a következők:

- A Történelem, Állampolgári ismeretek és Osztályfőnöki órák moduláris keretei,
- A Nemzeti Összetartozás Napjának programjai,
- A „Kerület napja” keretében diákjaink szabadidejükben, önkéntes alapon ismerkedhetnek a felsorolt nemzetek/nemzetiségek kultúrájával.

3.9 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

Az e területhez tartozó elvek, programok és tevékenységek részletes leírása Szakmai programunk „Egészségfejlesztési program” fejezetében található.

3.10 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség érvényesítése valamennyi hátrányos helyzetű csoport részére a technikumban is kiemelt feladat. Az intézményi esélyegyenlőségi program alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a kirekesztést és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

Célunk az, hogy iskolánkban érvényesüljön:

- diszkriminációmentesség
- szegregációmentesség
- integráció biztosítása
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

A szakmai-pedagógiai terület célkitűzései az esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- az oktatók, különös tekintettel az osztályfőnöki teendőket ellátó oktatók folyamatos módszertani fejlesztése (továbbképzések és önfejlesztés formájában) • egyéni foglalkozás biztosítása
- tanórai és tanórán kívüli érzékenyítő programok szervezése
- együttműködés külső szakmai partnerekkel (család- és gyermekjóléti központ, pedagógiai szakszolgálat stb.)
- szülő – iskola kapcsolatok ápolása
- az integráció feltételrendszerének bővítése
- törvényi támogatások (pl. étkezés, tankönyvellátás) biztosítása

- az iskolai táborokban, iskolai és osztályprogramokon a hátrányos helyzetű tanulók részvételének lehetőség szerinti támogatása
- az oktatói továbbképzési tervekben a hátrányos helyzetű tanulókra koncentrálnak fejlesztő képzések támogatása
- a tehetséggondozás érdekében az országos és fővárosi tanulmányi versenyeken való részvétel elősegítése
- pályázati és ösztöndíj lehetőségek figyelemmel kísérése.

3.11 A tanuló jutalmazásával összefüggő szabályok

Azt a tanulót, aki példamutató magatartást tanúsít, vagy kimagasló tanulmányi eredményt ér el, vagy iskolai, illetve iskolán kívüli versenyeken eredményesen szerepel, az iskola jutalomban, dicséretben részesíti (vö. intézményi Házirend).

Az iskolai jutalmazás formái:

- szaktanári dicséret (iskolai versenyekért, szorgalmas munkáért)
- osztályfőnöki dicséret (közösségi munkáért)
- igazgatói dicséret (országos versenyeredményért, iskolai szintű közösségi munkáért)
- oktatói testületi dicséret (kitűnő tanulmányi eredményért)
- év végi jutalomkönyv (kitűnő bizonyítvány, közösségi és sportmunka)
- oklevél (házi versenyekért).

3.12 Az ágazati alapoktatás megszervezése

Az ágazati alapoktatás a szakképzés 2020. szeptember 1-jétől indult új rendszerében jelenik meg.

Az adott ágazathoz tartozó szakmák tekintetében a technikumban az első két tanévben széles körű ágazati alapismeretekre tesznek szert a tanulók, amelyet az **ágazati alapvizsga** zár le. Ez jogosulttá teszi a tanulót a szakirányú képzésbe való belépésre. Az ágazati alapoktatás tantárgyait, tematikáját és éves óraszámát az egyes szakmákhoz tartozó Programtantervek (PTT) rögzítik, melyek alapul és irányelvül szolgálnak az ágazati alapoktatás intézményi megszervezéséhez, helyi sajátosságokhoz igazításához.

A Szakmajegyzék szakmáihoz tartozó Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK) részletesen meghatározzák az ágazati alapoktatás tanulási eredményeit, az **ágazati alapvizsga** vizsgakövetelményeit, tárgyi és személyi feltételeit.

Az intézményünkben szervezendő ágazati alapvizsga részletes szabályozását az **Ágazati alapvizsga vizsgaszabályzat** című dokumentum tartalmazza.

4. KÉPZÉSI PROGRAM

A részletes óraterveket a Szakmai Programunk melléklete tartalmazza, pontos jogszabályi hivatkozással, utalással arra, hogy melyik tanévben belépő osztályra vonatkozik.

A programtantervek és a közismereti kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező, illetve kötelezően választandó tanórai foglalkozások óraszámát az óratervek tartalmazzák, tartalmukat a helyi tantervek rögzítik: ld. e dokumentumban elhelyezett MELLÉKLETEK.

4.1 Az iskolánkban oktatott szakmák ismertetése

4.1.1 Pénzügyi és számviteli ügyintéző (azonosító száma: 5 0411 09 01)

A pénzügyi és számviteli ügyintézőt a tudása alkalmassá teszi, hogy aktív és meghatározó tagja legyen a gazdálkodó szervezet pénzügyi menedzsmentjének. Kompetenciái birtokában kulcsszerepet játszik a pénzügyi és számviteli (rész)feladatok elvégzésében, ellenőrzésében. Számítógépes programcsomagok, informatikai alkalmazások, irodai szoftverek és adatbázisok segítségével az előírásoknak megfelelően könyvelői, kontírozói, számlázási, ügyviteli és ügyintézői feladatokat végez, adóbevallást készít. Elvégzi a gazdálkodó szervezet adó- és járulékfizetési kötelezettségeihez kapcsolódó elektronikus ügyintézési feladatokat. Szóban és írásban a kapcsolatot tart a vállalkozás pénzforgalmi szolgáltatójával. A szabályoknak megfelelően intézi a számlákkal és házipénztárral kapcsolatos feladatokat, a ki- és befizetéseket, valamint az utalásokat. Nyilvántartja, kezeli a pénzügyi és számviteli bizonylatokat, iratanyagokat, megrendeléseket és szerződéseket. Egyezteti a bejövő és kimentő számlákat. A pénz és hitelműveletekkel kapcsolatos ügyintézést végez. Összegyűjti, rendszerezi az értékelő munkához szükséges adatokat és információkat, amelyre alapozva statisztikai összeállításokat, előterjesztéseket készít. Szakmai irányítással befektetési döntések, vállalkozásfinanszírozási feladatok adminisztratív teendőit végrehajtja. Kezdeményezője a felhőalapú pénzügyi szolgáltatások alkalmazásának. Felelős és precíz munkája során mindvégig ügyel az adatkezelés, az informatikai biztonság normáinak betartására és az üzleti titok megőrzésére.

4.1.2 Vállalkozási ügyviteli ügyintéző (azonosító száma: 5 0411 09 02)

A vállalkozás ügyintézői feladatait jellemzően a kkv. szektorban látja el. Ellátja a vállalkozás ügyviteli feladatait, szakmai útmutatás alapján közreműködik a pénzügyi feladatok teljesítésében. Kapcsolatot tart a munkatársakkal, ügyfelekkel, az ehhez szükséges iratokat, leveleket, dokumentumokat elkészíti, kezeli. Vezetői iránymutatásnak megfelelően közreműködik a vállalkozás szabályzatainak elkészítésében, figyelemmel kíséri azok változásait. Nyilvántartásokat vezet a megrendelésekről, szerződésekről, bejövő számlákról. Ellátja az értékesítéssel kapcsolatos rábízott feladatokat. Egyezteti a bejövő és kimenő számlákat. Szakmai útmutatással részt vesz a hitelezés és pénzügyi tervezés előkészítésében. Az előírásoknak megfelelően elvégzi a költségszámítási feladatokat, a leltározást és az ehhez kapcsolódó feladatokat megszervezi. A vállalkozás szabályzatainak megfelelően ellátja a finanszírozási feladatok adminisztratív részfeladatait. Közreműködik a vállalkozás üzleti tervének elkészítésében. Kezeli az egyes projektekhez kapcsolódó elektronikus nyilvántartásokat, iratanyagokat. Előkészíti a munkaerő-gazdálkodással kapcsolatos nyilvántartásokat, azokat kezeli és rendszerezi. Ellátja a könyveléshez, ellenőrzéshez kapcsolódó vállalkozáson belüli teendőket. Jogszabályi előírásnak megfelelően elkészíti a vállalkozás bevallásait, azokat szakmai ellenőrzés után elektronikus úton beküldi és részt vesz a hatósági ellenőrzések lebonyolításában. Feltérképezi és nyomon követi az aktuális támogatási lehetőségeket. Használja a feladatellátáshoz szükséges irodai eszközöket és ügyviteli szoftvereket. Ellátja a feladatkörébe tartozó irodai készletgazdálkodási, és reprezentációs feladatokat.

Üzleti célú rendezvényeket, megbeszéléseket szervez, ennek dokumentációját elkészíti és kezeli. Betartja az adatok és üzleti titkok védelemére, valamint az információ biztonságra vonatkozó előírásokat.

4.2 A megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemek szakmánként

A technikumi képzés keretében tanított szakmáink képzési és kimeneti követelményei (KKK) és programtantervei (PTT) az Innovatív Képzéstámogató Központ oldalán találhatóak meg <https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt>). **A megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemeket is ugyanezek a képzési és kimeneti követelmények és a programtantervek tartalmazzák.**

4.3 A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás (ld. MELLÉKLETEK)

4.4 Projektoktatás

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és az oktatók közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

A szakmai modulokban igyekszünk projektfeladatokat adni, projektnapokat beiktatni, összehangolva a pénzügy, a számvitel és az adózás témaköröket, valamint a titkári kommunikációt.

4.5 A tanuló / képzésben részt vevő személy teljesítményének ellenőrzési és értékelési módja, formái

A tanulói teljesítmény ellenőrzésének és értékelésének módjait és formáit Szakmai programunk 3. fejezetének („Oktatási program”) 6. pontja „A tanulók tanulmányi munkája ellenőrzésének, értékelésének rendszere, módszerei” címmel szabályozza részletesen.

4.6 A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje

A 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról 46/A §-a úgy rendelkezik, hogy a szakképző intézmény a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanuló kérésére a szakmai vizsga előtt – a szakmai vizsgára való felkészülés céljából – egy alkalommal legalább öt munkanap egybefüggő felkészítést szervez. Jelenleg az intézményünkben oktatott Vállalkozási ügyviteli ügyintéző szakma tekintetében ez nem releváns feladat.

4.7 Elérhető pályaorientációs szolgáltatások

Az intézményi pályaorientációs tevékenységüknek két fő célcsoportja végzős és nem végzős (elsősorban 11. osztályos tanulóink).

Az általunk nyújtott pályaorientációs szolgáltatások:

- Pályaorientációs nap szervezése

Ennek keretében felsőoktatási intézmények képviselőinek biztosítunk bemutatkozási lehetőséget, hogy ismertessék a FOI képzési szerkezetét, az indítandó szakokat és az egyetemük specializációit.

Volt diákjaink előadásaiából kiderül, hogy a nálunk megszerzett végzettséggel milyen területeken lehet elhelyezkedni, hova lehet eljutni.

- A végzős tanulók számára általában két osztályfőnöki órán tájékoztató előadás az érettségi utáni lehetőségekről, szakmatanulásról, egyetemi továbbtanulásról. Pontszámításról, fontos tudnivalókról.
- A végzős tanulók szülei számára összevont tájékoztató értekezlet a technikum befejezése utáni lehetőségekről.
- Az osztályfőnököknek rendszeresen továbbítjuk az egyetemi nyílt napok lehetőségeit, melyek közül 2 alkalommal tanítási időben is részt vehetnek a programon az érdeklődő diákok. Ők tapasztalataikról általában beszámolnak az osztályukban.
- Az EDUCATIO felsőoktatási szakkiállításon, illetve a HVG vagy egyéb állásbörzén való részvételre is lehetőséget biztosítunk az osztályoknak egyéni vagy csoportos keretek között, támogatva a tudatos pályaválasztásukat.

5. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A Technikum mellett működő kollégium köznevelési intézmény, pedagógiai programját a Technikum szakmai programjának 4 pillérével való összefonódás jellemzi a közös nevelési-oktatási és személyiségformáló célok elérése érdekében.

5.1 Jogszabályi háttér

A jelen pedagógiai program elkészítésekor figyelembe vett jogszabályok, ajánlás:

- 2011. évi CXCV. törvény (Köznevelési tv.),
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (működés),
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról (rövidítése 229/2012.),
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
- Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja – Oktatási Hivatal ajánlása

5.2 Helyzetértékelés

Intézményi, fenntartói háttér

Kollégiumunk technikumunkkal közös irányítással működik. Intézményünk fenntartója a Tomori Pál Főiskola.

A működés belső feltételrendszere, adottságai

Budapest XXII. kerületében, a Campona bevásárlóközpont szomszédságában, egy 5.500m²-es – a Tomori Pál Főiskola tulajdonát képező – a Zsindely-család volt kastélyában folyik a középiskolai képzés és a kollégiumi feladatellátás. A térségben sem középfokon, sem felsőfokon más közgazdasági jellegű képzés nincsen, ezért a vonzáskörzetben lévő Érdi térségből és Pest vármegye közeli településeiről a diákok a főváros távolabbi kerületeiben lévő intézményeibe járnak be.

A technikumi szakmai oktatás kollégiumi feladatellátással való bővüléssel a Fenntartó célja az volt, hogy szakképző intézményünk országos beiskolázásúvá válhasson. A 21. századi követelményeknek megfelelni kívánó kollégiumi szobák a Főiskola (és a vele egyazon épületben működő Technikum) épületében, a Technikummal azonos szinten kerültek kialakításra.

Kollégiumi férőhelyek száma: max. 90. Felmenő rendszerben tervezzük feltölteni a kollégiumi férőhelyeket: A 2025/2026-os tanévre előirányzott létszám: 15 fő. A kollégiumban 2-3-4 ágyas szobák kialakítására került sor. Az épület körül zöldterület – 1.5 hektáros őspark – található, amely kitűnő hely a tanulók pihenésére, regenerálódására.

5.3 Nevelési céljaink és alapelveink

A tanulóink szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres, felnőtt életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása nevelőtanáraink rugalmas, differenciált módszereinek felhasználásával.

A kollégium – céljai elérése érdekében – személyiségközpontú környezetet alakít ki, és a technikumi oktatással koherens tevékenységrendszert működtet az alábbiak figyelembevételével:

- az Alaptörvényben biztosított állampolgári és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- demokráciára, humanizmusra, nemzeti és európai önazonosságra nevelés elveinek alkalmazása a Nat és az Alapprogram által megfogalmazott elvekkel és kiemelt fejlesztési feladatokkal összhangban;
- a kollégiumi tanulók, a csoportok és közösségek iránti felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben;
- a tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése, az öntevékenység és az ifjúsági önszerveződési formákba való bekapcsolódásának támogatása, a tanulói önszerveződő képesség folyamatos fejlesztése és felhasználása;

- a szülőkkel, az intézmény környezetében levő sport, társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés;
- a kollégiumi tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktató munka rendszerszemléletű, tudatos, tervszerű vezetéssel, szervezéssel és pedagógiai gyakorlattal való fejlesztése;
- a nevelési folyamatban résztvevők – szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, a kollégiumi tantestület, az edzők, a küldő és befogadó környezet – számára elfogadott norma- és követelményrendszer alkalmazása, melynek jellemzője a rendszeresség és a következetesség;
- kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása; sokszínű szabadidős tevékenységek kínálat biztosítása;
- orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele, az egyéni bánásmód alkalmazása;
- a nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat, valamint a nemzeti és etnikai hagyományok, az etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A kollégiumi nevelésünk feladatai

A kollégista diákok személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik. A hatékony és eredményes kollégiumi pedagógiai munka egyik alapfeltétele, hogy a pedagógusok tartalmas és rendszeres együttműködés során segítsék a tanulók személyiségfejlődését.

A kollégium – a kollégiumi jogviszony fennállása alatt – biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges lakhatási, oktatási és nevelési feltételeket.

A kollégiumi nevelés feladata különösen az alábbi területek fejlesztése:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Média tudatosságra nevelés

Nevelőmunkánk alapvetései:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése,
- a demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása,
- egyenlő esélyek biztosítása a különböző felkészültséggel, más-más környezetből érkezők diákok számára
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése,
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele, integrált nevelés megvalósítása
- a fogyatékkal élő diákok egyéni szükségleteinek figyelembevétele,
- szociális, érzelmi, lakhatási biztonságnyújtása,
- az alapvető erkölcsi normák betartása és betartatása,
- a tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet, tapintat tanúsítása,
- a szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal való konstruktív együttműködés,
- építés a tanulók öntevékenységre, önszerveződési képességére,

- kulturált, ösztönző környezet kialakítása,
- széleskörű szabadidős tevékenységinálat biztosítása,
- orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő és inkluzív pedagógiai módszerek alkalmazása, a nevelőmunka kompetencia alapúvá tétele.

5.4 A pedagógiai tevékenységrendszer, a csoportfoglalkozások programja

A kollégiumi foglalkozások, így a csoportfoglalkozások időtartama is 45 perc. A tanulók foglalkozásokra történő beosztásáról a csoportvezető tanár dönt.

Élve az Alapprogram biztosította lehetőséggel, a tematikus foglalkozásokat a heti rendszerességgel tartott csoportvezetői foglalkozásokba integráljuk.

A kollégium csoportonként heti 24 óra foglalkozást szervez, melyek közül a tematikus foglalkozások tartalma az éves intézményi tervben kerül meghatározásra.

A többi, tartalmában nem tervezhető foglalkozás a tantárgyi felzárkóztatás, a tehetséggondozás, valamint a szabadidős programok.

a) Felzárkóztatás

A kollégiumi nevelőtanárok figyelemmel kísérik a tanulók eredményeit. Szükség szerint, például szorgalom hiánya esetén, szigorításokat alkalmazhatnak, a tanulók szaktanári korrepetálásra irányításával. A szülőket a nevelők időben tájékoztatják tanulóink fejlődéséről és a felmerült problémákról. Nevelőtanáraink rendszeresen megkeresik az iskolai szakokat, gyakorlati oktatókat, információkat kérve kollégistáinkról.

A felzárkóztatást három fő formáját alkalmazzuk:

- alapismeretek pótlása: a középiskolába kerülés és iskolaváltás esetében jelentős, amikor pótolni kell a meglévő tudás és az új iskolatípusnak megfelelő tudásszint közötti különbségeket;
- hagyományos felzárkóztatás: a tanév során a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány folyamatos pótlása lemaradás esetén és azon tanulók segítésére, akik képességeik alapján nem tudják az iskolai tanítás-tanulás alapján elsajátítani az ismereteket, ezért több vagy részletesebb magyarázatot, gyakorlást igényelnek;
- alkalmi felzárkóztatás: azok esetében, akik csak a baj esetén jelennek meg, pl. dolgozat lesz vagy csak egy adott témakört nem értenek.

b) Tehetséggondozás

A kollégiumi foglalkozási struktúra a felzárkóztatáshoz hasonlóan komoly lehetőségeket hordoz magában a tehetséggondozás területén is. E tevékenységi területen is jelentős hatékonyságot biztosít az iskolai órarendi keretektől és a tantárgyi tantervektől, tanmenetektől függetlenebb foglalkozásszervezési lehetőség. Ugyanakkor a tanulói motiváció ezen a téren viszonylag kisebb jelentőséggel bír, mert a szigorúan önkéntes jelentkezésen alapuló csoportalakítás, és a sikerélmény ezt rendszerint hozza magával.

A tehetséggondozást elősegítő tevékenységek és felelősségi körök:

- Valamilyen szempontból tehetséges tanulók felkutatása (csoportvezetők, foglalkozásvezető tanár).
- Megfelelő tanulószobán kívüli szervezeti forma (szakkör) biztosítása a tehetséges tanulók számára (foglalkozásvezető tanár).
- Egyéni foglalkozás (eseti órákban, foglalkozásvezető tanár).
- Kapcsolattartás az iskolával a tehetséggondozási folyamatban (foglalkozásvezető tanár, csoportvezető).
- A tudatos önfejlődés elősegítése.

c) *Szabadidős tevékenységek, művelődési és sportolási tevékenységek*

Mindezek célja, hogy a tanulók szabadidejüket olyan tevékenységekkel töltsék el, amelyek fejlesztik képességeiket, személyiségüket, továbbá a tanulóknak legyen igényük arra, hogy szabadidejüket kulturált és egészséges módon töltsék el.

A szabadidős foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra való nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása. A foglalkozásokon hangsúlyt kap a tanulók irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése.

A szabadidő hasznos kitöltését jelentik a tanulói érdeklődést alapul vevő kínálati programlehetőségek.

5.5 A kollégiumi élet szervezése

Nevelőmunkánk az egyént és a közösséget egyformán szolgálja. A kollégium a nevelőtevékenységet a Házirend előírásai és a napi- és hetirend időkereteinek figyelembevételével szervezi.

Házirendünk a közösségi együttélés elemi szabályait fekteti le: a tanulás, a pihenés, az elfoglaltság, a szabadidő, a kollégiumi tevékenység és a kimenő idő kereteit.

Ezeket a szabályokat és kereteket a demokratikus nevelés alapelveinek megfelelően a diákönkormányzat is megvitatja és jóváhagyja. A nevelőtanárr ellenőrzi, elfogadja és megérti, dicséri, vagy szükség esetén szankcionálja az eltéréseket. A nyitottság elvéhez igazodva természetesen minden esetben felméri, tisztázza, megbeszéli a problémát, a mindenkori helyzetnek megfelelően, személyes vagy csoportos beszélgetésen.

A kollégium éves tevékenységének alapja az iskola éves programjához igazított kollégiumi ütemterv, melyet a tanév kezdete előtt a kollégiumi munkaközösség dolgoz ki. A csoportok éves munka- és foglalkozási tervét a csoportvezető nevelőtanárok, az egyéb kollégiumi foglalkozások tervét pedig az adott foglalkozást tartó oktatók dolgozzák ki.

Hagyományos rendezvényeinket és ünnepeinket a kollégiumi diákönkormányzat bevonásával, segítségével és ötletei felhasználásával szervezzük.

A kollégiumban biztosítjuk a pedagógiai felügyeletet azoknak a tanulóknak, akik nem tartózkodnak az iskolában, vagy nem vesznek részt kollégiumi foglalkozáson.

5.6 A kollégiumi tevékenység szerkezete és keretei

5.6.1 Napi és hetirend

A kollégium napi- és hetitrendjének kialakításakor célunk a tanulás, a szabadidő és a pihenő idő harmonikus egységének kialakítása.

Foglalkozási tervünk rögzíti a tevékenységekhez szükséges az időszávokat, órakereteket, a tematikus foglalkozások, a közösségi foglalkozások, a tanulói idő, a szabadon választott foglalkozások szervezési rendjét, és a felmentési lehetőségek kezelésének rendjét.

Kollégiumi időbeosztás, a napi keretek:

5 ³⁰ – 8 ⁰⁰	Ébredés, az iskolai elfoglaltságtól függően. Kivételt képeznek a hétvégi és ünnepnapok.
5 ³⁰ – 7 ³⁰	Tisztálkodás, ágyazás, reggelizés, illetve indulás az iskolába.
8 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	Szabadfoglalkozás azoknak, akiknek iskolai szünnapja van.
12 ⁰⁰ – 15 ⁰⁰	Ebédidő, szabadidő.

15 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰	Szilencium időszaka: a kollégiumban 16 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰ óra között a teljes csend kötelező. Az internetterem csak tanulás céljából vehető igénybe. A tanulószobai részvétel alól felmentés adható azon diákok számára, akik önálló teljes mértékben képesek és tanulmányi eredményük is ezt indokolja.
18 ⁰⁰ – 19 ⁰⁰	Vacsora
18 ⁰⁰ – 20 ³⁰	Szabadon választott foglalkozások a kollégium területén. Nevelőtanárok által vezetett csoporttevékenységek, tematikus foglalkozások, csoportgyűlések, érdeklődési körök, szakkörök, klubélet, könyvtár, sport stb.
21 ⁰⁰ – 22 ⁰⁰	Lefekvés előkészületek (tisztalkodás, ágyvetés). A kollégium minden lakója 20 ⁴⁵ -től köteles saját csoportjánál tartózkodni.
22 ⁰⁰ – 6 ⁰⁰	Villanyoltás a szobákban, éjszakai pihenés. Villanyoltás után tanulás csak a tanulószobában engedélyezett 23 ⁰⁰ -ig. A 22 ⁰⁰ – 6 ⁰⁰ óráig terjedő időszakban a hálószobákban biztosítani kell a csendes, nyugalmas pihenés, alvás feltételeit, világítani, zajongani nem szabad.

A kollégium heti órakeretei:

- Tanulásegítő felkészítő foglalkozások, korrepetálások napi elosztásban: 13 óra/hét
- Alapprogram szerinti tematikus foglalkozás: 1 óra/hét, keddi napokon
- Közösségi csoportfoglalkozás: 1 óra/hét, csütörtöki napokon
- Szabadon választott, érdeklődési körnek megfelelő, illetve a szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozások változó napokon, összesen: 1 óra/hét

5.6.1 Éves foglalkozási terv

A tematikus foglalkozások éves órakerete 37 óra, végzős tanulóknak 33 óra. A nevelőtanárok a tanévre vonatkozó tervezeteiket a csoportösszetétel alapján dolgozzák ki a tanév első két hetében.

A csoportszintű éves munka- és foglalkozási tervek elkészítésének elvei:

1 - 4. foglalkozás témái: balesetvédelem, tűzvédelem, házirend, rend és tisztaság szabályai, informatika és a közösségi terek használatának rendje, a kollégiumi együttélés különös szabályai.

5 - 33. foglalkozás: az Alapprogram által előírt tematika szerint.

34 - 37. foglalkozás: egyéni, illetve a kollégiumi munkaközösség által meghatározott tematika szerint.

5.7 A tematikus foglalkozások kerettanterve

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek, kompetenciák fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknak kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

A tematikus foglalkozások keretprogram-terve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, a választott iskolájuk típusához.

A kollégiumi nevelés és oktatás a NAT kiemelt fejlesztési feladatain keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz.

A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelésünk feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi környezetben az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumunk gondot fordít arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóknál, mindennapi életük részévé váljon a sportolással egyenrangúan a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósokat, feltalálók, művészeket, írókat, költőket, sportolók munkásságát. Elsajátítják azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén kialakul bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve megismerik történelmét, sokszínű kultúráját.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a Nat.-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözzé a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmód minta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

5.7.1 A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

A részletes Programtervek a 6.7 Mellékletben találhatók.

TÉMAKÖR	1–8. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13–14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A diákok számára kijelölhető célokat az egyének és a csoportok szintjén kell átgondolnunk. A közösség szintjén törekvünk, hogy az együttselekvés motiváló erejét, az együttlét jóleső biztonságát s a társadalom megbecsülésének örömeit a tanulók átérezzék, és szociális szükségletté formálják magukban.

Egyidejűleg cél az is, hogy gyakorolják a toleranciát, megtapasztalják saját határaikat, ami realisabb önismerethez, s lényegében az individuum valósabb kiteljesedéséhez is vezethet. Az együttes nevelés elve értelmében mindig számolunk az otthoni környezet és a kistérségi kortárs csoportok által kialakított szokásokkal és ismeretekkel. Ezeket felmérjük, elfogadjuk és beépítjük, mintegy éves „továbbképzésként” nevelőtevékenységünkbe.

5.8 A közösségi élet

5.8.1 A közösségi élet szervezése

A közösségi élet fejlesztését tudatosan, tervszerűen végezzük a fiatalkori sajátosságokat messzemenően figyelembe véve. A közösségépítésben kiemelkedően fontos feladatunk az új diákjaink, a határon túlról érkező erdélyi, felvidéki, kárpátaljai, vajdasági fiatalok, továbbá a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók beilleszkedésének segítése. A közösségszerkezet, a diákcsoportban működő, meglévő értékválasztás szakszerű feltárása a kiindulópontja a fejlesztési munkának. A közösségépítés „művészi” munka, amely indirekt megközelítési módokat kíván, ezért olyan cselekvési mezőt, mozgásteret szükséges teremtenünk, melyben a fiatal felnőtt önmagát pozícionálhatja, a közösségben ismerheti fel személyiségének önálló fejlődési irányát.

A *játék* módszerként kiválóan alkalmazható: általa feszültséglevezetés, élményfeldolgozás történik és katarzis élhető meg. A társakkal való játékban gyakorolható a kölcsönösség, az együttműködés, tanulható az önszabályozás. Ilyeténképpen az összehasonlíthatóság valósul meg; a közös tapasztalás, az együttes öröme élhető meg egyenrangú kommunikációban, szimmetrikus kapcsolatban. A sport, a szakköri tevékenység, a klubokban való részvétel, a játék mint olyan, tág értelmezésben az „együttmozgás”, együttműködés, együttgondolkodás fizikai és érzelmi mezőjét teremti meg.

A kerettantervi foglalkozások arra alkalmas témái tárgyalásakor a szituációs játékok módszerének alkalmazása eredményességükönél fogva indokolt. A folyamatban a diákok megélik a „szerepcsere” szituációt, ezzel fejleszthetjük empátiás képességüket. Ebben a tevékenységben tanulóink megtanulják, hogy a játékban szerzett tapasztalataik alkalmazhatók a „valós életben” is.

Kollégiumunkban hagyományosan alkalmazott módszer a közös feladat: a közösen eltöltött idő tevékenyen, egyszerre kellemes hangulatban telik el. A csoportok havonta, kéthavonta közös főzést vagy közös sétát szerveznek, melyek során megtapasztalják a tervezés-szervezés természetét, a feladatmegosztást, a közösségi élményt. A kollégiumi szintű rendezvények a nagyobb közösséghez tartozás élményét nyújtják. A legkiemelkedőbb alkalom ebből a szempontból a hagyományos karácsonyi ünnepi műsor, a gyertyafényes, fehér abrosz mellett elköltött közös vacsora. A közösségi lét, a művelődési, és sportolási tevékenység szervezése során a következő elveket tartjuk kiemelten fontosnak:

- a közösség tagjai életkori sajátosságainak figyelembevétele,
- a közösség fejlettségi szintjének figyelembevétele,
- az egyenlő esélyek elvének betartása,
- a hátránykompenzáció humánus elvének betartása,
- a demokratikus életvezetési stratégiák alkalmazásának elve,
- az önszerveződéshez való jog tiszteletben tartása,
- az öntevékenységhez való jog érvényesíthetőségének lehetősége
- az egymás iránt való kölcsönös tisztelet és elfogadás tanúsításának elve.

5.8.2 A Kollégiumi diákönkormányzat

A kollégium alapvető feladatai közé tartozik, hogy a fiatalok társadalmi beilleszkedését elősegítse. A kollégiumi nevelés nagyon fontos területe az öntevékenységen alapuló diákmozgalom is, mint nevelési eszköz hozzájárul a tanuló személyiségének fejlődéséhez.

Az iskolai/kollégiumi diákönkormányzat működésének részletes szabályozását intézményünk SZMSZ-e tartalmazza.

A kollégiumi diákönkormányzatnak az alábbi alapelveknek kell megfelelnie:

- a különböző életkorok/nemek/csoportok képviselte megoldott legyen,
- áttekinthető, működőképes legyen,
- alulról szervezett és egymásra épülő legyen.

A diákönkormányzat feladatai kollégiumunkban:

- segít az éves kollégiumi munkatervben – meghatározott hagyományos ünnepélyek, megemlékezések megszervezésében és lebonyolításában;
- saját munkaterve szerinti programokat – kiemelten a gólyadélután, ismerkedési est, farsangi mulatság, – is szervez, melyekhez a kollégiumi oktatói testület minden segítséget megad;
- véleményez az egész kollégium diákságát érintő kérdésekben, pályázatok meghirdetésekor, valamint a diákok helyzetét elemző beszámolók elkészítésénél.

5.9 Kollégiumi hagyományok

Az kollégium hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az iskola jó hírnevének megőrzése, öregbítése a kollégiumi közösség minden tagjának joga és kötelessége. A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, továbbá az ünnepélyekre, megemlékezésekre, rendezvényekre vonatkozó időpontokat, valamint a szervezési felelősöket az iskola oktatói testülete az éves Munkatervben határozza meg, egyeztetve a kollégiumi éves munkatervvel.

Kollégiumunk hagyományos és kulturális rendezvényei:

- tanévnnyitó,
- szalagavató ünnepség,
- ballagás,
- tanévzáró,
- nemzeti és állami ünnepekről iskolai szintű közös megemlékezés: március 15., október 23.,
- osztály, ill. kisebb közösségi szintű megemlékezés: Aradi vértanúk napja (okt. 6.), kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak napja (febr. 25.), a Holokauszt áldozatainak napja (ápr. 16.), Nemzeti összetartozás napja (jún. 4.)

Versenyegek és egyéb hagyományos rendezvények:

- házi tanulmányi versenyek,
- bajnokságok,
- gólyanap,
- Tomoris napok,
- tanulmányi kirándulások,
- gólyatábor

5.10 A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

A kollégiumi prevenciós tevékenység segít megakadályozni a fiatalkori válsághelyzetek kialakulását, felismerni és enyhíteni a gyermek szociális körülményeinek romlását, szerepet vállalva körülményei javításában.

A szociális problémák, melyek igen érzékenyen érintik a gyerekkorosztály egy részét, beszűrődnek és tetten érhetők az oktatási intézményekben is. A családok nehéz, esetenként ellehetetlenült helyzete munkanélküliség, szegénység, krízisek, tartós betegség okán, mind- mind hatást gyakorolnak a gyermekekre és a tünethordozók maguk a tanulók lesznek. A következmények tanulási, magatartási

problémákban, elhanyagolásban, deviáns viselkedésben nyilvánulnak meg. Mindezekkel a problémákkal a nevelők napi szinten találkoznak a tanév során.

Az iskola – lévén a gyermekek hétköznapi életének színtere – különösen fontos szereppel bír a veszélyeztetettség felismerésében, a szükséges segítségnyújtás kezdeményezésében. Az ENSZ „Egyezmény a gyermek jogairól” című egyezményének 1991. október 7-i hazai megerősítése, majd az ennek alapján alkotott 1997/XXXI. törvény a gyermekek jogairól és a gyámügyi igazgatásról elfogadása az iskolákra, kollégiumokra – a személyes gondoskodás keretébe tartozó – gyermekvédelmi feladatokat rótt, melyeket intézményünkben az ifjúságvédelmi felelős igyekszik maximálisan ellátni.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében a kollégium oktatói együttműködnek a jelzőrendszer tagjaival.

A tanulókról való gondoskodásban kulcsszerepe van a csoportvezető oktatónak, hiszen a kollégiumi tevékenység a legszorosabb kapcsolatot kívánja meg a nevelő és diákjai között. Az egyéni kapcsolatokon túl meg kell teremteni az olyan közösségi környezetet, amely a gyermek szükségleteit messzemenően figyelembe veszi. Alapvető kíváncsi, hogy a oktatók m inél több minőségi időt töltsenek neveltjeik között.

Az ifjúságvédelmi tevékenység során alapvető fontosságú, s emiatt kiemelt figyelmet követel a csoportvezető nevelőoktatók részéről:

- a probléma korai felismerése a családi, szociális háttérismeret segítségével, a veszélyeztető okok feltárása,
- a rászoruló kiszűrése érdekében együttműködés a tanuló iskolájával,
- veszélyeztetettség okainak megismerése, úgy mint tanulási problémák (gyenge képességű tanulók tanulási nehézségei),
- családi problémák (elvált szülők, alkoholizmus, stb.),
- szociális problémák (anyagi és lakhatási körülmények),
- kulturális viszonyok (család alacsony iskolázottsága),
- egészségügyi problémák,
- pszichés zavarok.

A problémák feltárása után fontos a *személyre szóló bánásmód kidolgozása*, a megoldási lehetőségek keresése, valamint a feladat elvégezhetőségének mérlegelése, miszerint a nevelőtanár meg tudja-e oldani a problémákat. A már kialakult krízishelyzet esetén a *segítő-elhárító beavatkozást* meg kell kezdeni: kapcsolatfelvétel az intézményi ifjúságvédelmi felelőssel, vagy vele együttműködve a gyermekjóléti szolgálattal, illetve egyéb segítő szervezetekkel. A kollégium lehetőségei a problémák okainak feltárásában, beavatkozásban, megelőzésben tágabbak, mint az iskolában, ezért a kollégiumi gyermekvédelem fontos célja a megelőzés, *prevenció*.

A csoportvezető nevelőtanárok gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos konkrét feladatai:

- egyéni törődés keretében a tanulót és környezetének, családi háttérének megismerése, folyamatos pábeszéd segítségével további figyelemmel kísérése;
- a veszélyeztetettség megelőzése és csökkentése érdekében a rendelkezésére álló pedagógiai eszközök segítségével prevenciós tevékenység végzése;
- gyermekbántalmazás vétele, a tanuló anyagi veszélyeztetettsége vagy egyéb, pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén a kollégium vezetőjének és az intézményi ifjúságvédelmi felelősének tájékoztatása;
- a gyermekjóléti szolgálat felkérésére illetve a tanuló lakó- vagy tartózkodási helye szerinti önkormányzati megkeresésre tájékoztatás nyújtása és részvétel az eszmegbeszéléseken;
- a kollégium egészségnevelési, ennek részeként a kábítószer-ellenes program kidolgozásának és végrehajtásának segítése, szükség esetén tájékoztatás nyújtása illetve intézkedés megtételének kezdeményezése az intézményi ifjúságvédelmi felelősnél és a kollégium

vezetőjénél;

- tájékoztatást nyújtása a tanulók számára a gyermekvédelemmel kapcsolatosan, a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények, különösen a gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, drogambulancia, ifjúsági lelki-segély telefon, gyermekek átmeneti otthona online elérhetőségének, címének illetve telefonszámának jól látható helyen való közzététele.

A kollégiumban élő tanulók személyiségfejlesztésében gyakorlatilag a kollégium minden lakója, dolgozója szerepet játszik, az oktatók, diákok, és a nem oktató felnőttek is, hiszen a kollégista naponta valamilyen kapcsolatba kerül velük.

Célunk: biztonságos, „gyermekbarát” környezet megteremtése és ehhez minden felnőtt dolgozó együttműködésére szükség van.

A kollégiumban nevelőmunkát végző oktatók további, ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai:

- A gyermek- és ifjúságvédelem körébe tartozik a deviancia-problémák, veszélyes viselkedésformák elsősorban az egészségre káros szerek, úgymint drog, serkentők, izomnövesztők fogyasztása, használata, valamint a szektákhoz és egyéb, befolyásoló szervezetekhez, csoportosulásokhoz való csatlakozás veszélye – kezelése, melyek következménye a társadalomból való kiszakadás lehet. Ezért a kollégiumban dolgozó oktatóknak kötelességük megismerni az elfogadott kritériumok tanulmányozásával a deviancia külsődleges jegyeit és az esetlegesen érintettek viselkedési szokásainak jellemzőit.
- Folyamatos kommunikációt kell folytatni minden ifjúságvédelemhez köthető probléma észlelése esetén a jelzőrendszer tagjaival, mindenekelőtt a csoportnevelő oktatóval. Különös figyelmet kell fordítani a hét végén rendszeresen a kollégiumban maradó tanulók, jellemzően a fővárostól nagy távolságra lakók, rossz családi környezetben élő és a határon túli növendékek ellátására, támogatására.

A kollégiumi gyermekvédelem akkor tekinthető igazán eredményesnek és szakszerűnek, ha tágabb mezőben tud gondolkodni és cselekedni. Ha nem csupán tűzoltó, baj esetén védekező munkáról van szó, hanem a súlyos problémák, bajok megelőzéséről. A kollégiumnak nem konkrét szociális munkát kell végeznie, hanem elsősorban beengedni oda a szociális szakértelmet, szakembereket, és képesnek kell lennie a velük való együttműködésre.

Kollégiumunk számára, tekintettel a tanulói összetételre, az intézmény társadalmi szerepvállalásának bővítése ezen a területen különös lehetőségeket nyújt.

5.11 Kollégiumunk kapcsolatrendszere

Az iskolával való kapcsolattartás

A kollégiumi nevelőtanár folyamatosan figyelemmel kíséri a tanuló tanulmányi előmenetelét, igazolt és igazolatlan hiányzásait. Probléma esetén haladéktalanul felveszi a kapcsolatot az osztályfőnökkel és a szaktanárral, szülővel, szükség esetén a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel.

A szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A tanulók kollégiumi életének legfontosabb jellemzője a kiszámíthatóság, a oktatók, nevelők iránti bizalom, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, a diáktársakkal és a nevelőoktatókkal kialakított jó kapcsolat. Az eredményes munkának feltétele a jó közérzet, a színes, változatos diákélet.

A kollégiumban megalakított Szülői szervezet az általa elfogadott szabályok szerint működik. Azokban az ügyekben, amelyekben a Szülői szervezetnek a jogszabály véleményezési jogosultságot biztosít, véleményét az igazgató kéri meg az írásos anyagok átadásával. A Szülői szervezet képviselőjét az nevelői értekezlet vonatkozó napirendi pontjának tárgyalásához meg kell hívni. A csoportok szerinti Szülői szervezetekkel a kollégiumi nevelőtanárok tartanak kapcsolatot. A szülőkkel való közvetlen kapcsolat formái: szülői értekezletek, fogadóórák. A Fenntartó a kollégium helyiségeit, berendezéseit,

(számítógép, fénymásoló) a Szülői szervezet üléseire, értekezleteire, illetve az iskolát érintő kiadványok elkészítésére térítésmentesen bocsátja rendelkezésre. A Szülői szervezet a fogadóórákon kérhet tájékoztatást a kollégium Szakmai programjáról.

A külső kapcsolatok rendszere, formája és módja

A kollégiumot a külső kapcsolatokban az igazgató képviseli.

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében a kollégium igazgatásának állandó munkakapcsolatban kell állnia:

- a fenntartóval,
- az Oktatási Hivatallal,
- a Fővárosi Kormányhivatal Hatósági és Oktatási Főosztályával,
- a pedagógiai oktatási központokkal,
- a helyi család- és gyermekjóléti központtal,
- a helyi pedagógiai szakszolgálattal,
- a helyi oktatási intézmények vezetőivel,
- a nevelési, pályaválasztási tanácsadóval.

Az eredményes oktató-nevelő munka érdekében a kollégium rendszeres munkakapcsolatot tart fenn:

- a szakminisztériumokkal
- szakirányú felsőoktatási intézményekkel
- az iskolát támogató alapítvány kuratóriumával
- termelő, gazdálkodó szervezetekkel
- pénzintézetekkel, biztosítókkal
- az iskolaorvossal.

A család- gyermekjóléti szolgálattal, valamint az intézmény egészségügyi ellátást biztosító egészségügyi szolgáltatóval a kapcsolatot a kollégium az iskolaorvossal, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, az iskolapszichológuson keresztül tartja, rendszeres tájékoztatás, konzultáció formájában.

6 MELLÉKLETEK

Az alábbi mellékletek a Szakmai Program elengedhetetlen részeit képezik:

6.1 Programtanterv a 09. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT ÁGAZATHOZ TARTOZÓ 50411 09 01 PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ

Elérhetőség: <https://akkreditaltvizsgaztatas.ikk.hu/kkk-ptt#kkk-ptt-lista>

6.2 Képzési és kimeneti követelmények a 09. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT ÁGAZATHOZ TARTOZÓ 50411 09 01 PÉNZÜGYI- SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ

Elérhetőség: <https://akkreditaltvizsgaztatas.ikk.hu/kkk-ptt#kkk-ptt-lista>

**6.3 Heti óraterv – PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ
SZAKMÁHOZ**

2020. szeptember 1-től a kilencedik évfolyamon felmenő rendszerben:

**KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ
Heti óraterv**

Tantárgyak		9/Ny évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	2	4	4	4	5	0	684
	Angol nyelv	18	6	6	4	4	0	1368
	Matematika	2	3	3	3	4	0	540
	Történelem	0	3	3	3	4	0	468
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	0	1	0	36
	Digitális kultúra	3	2	0	0	0	0	180
	Testnevelés	5	4	4	3	3	0	684
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	211
	Komplex természettudomány	0	3	0	0	0	0	108
	Földrajz (angol nyelven)	0	2	2	0	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy (Gazdasági ismeretek – angol nyelven)	0	0	0	2	0	2	134
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek (angol nyelven)	0	0	1	0	0	0	36
	Célnyelvi civilizáció (angol nyelven)	0	1	1	1	2	2	242
	Összes közismereti óraszám	31	29	25	21	24	5	4835
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)			0	0	2	5	5	
Ágazati alapoktatás	Ágazati alapoktatás óraszám		7	9	0	0	0	576
	Munkavállalói ismeretek		0,5					18
	Gazdasági és jogi alapismeretek		3	3				216
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei			4				144
	Kommunikáció		1					36
	Digitális alkalmazások		2,5	2				162
Szakirányú oktatás	Szakirányú oktatás óraszám		0	0	14	14	24	1752
	Tantárgyak	9/Ny évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
	Gazdálkodási ismeretek				2	2	1	175
	Gazdasági számítások				1	1		72
	Pénzügy				5	5	3	453
	Adózás					1	3	129
	Munkavállalói idegen nyelv						2	62

Irodai szoftverek alkalmazása						3	93
Elektronikus bevallás						3	93
Számvitel				4	4	4	412
Számviteli tanulmányok				2	1	1	139
Számítógépes könyvelés						4	124
Tanítási hetek száma	36	36	34	35	31/36	31	
Éves összes óraszám	1116	1296	1224	1260	1296	961	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	31	36	34	34	36	31	

**6.4 Programtanterv a 09. GAZDÁLKODÁS ÉS MENEDZSMENT ÁGAZATHOZ
TARTOZÓ 50411 09 02 VÁLLALKOZÁSI ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ
SZAKMÁHOZ**

Elérhetőség: <https://akkreditativizsgaztatas.ikk.hu/kkk-ptt#kkk-ptt-lista>

**6.5 Képzési és kimeneti követelmények a 09. GAZDÁLKODÁS ÉS
MENEDZSMENT ÁGAZATHOZ TARTOZÓ 50411 09 02 VÁLLALKOZÁSI
ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ**

Elérhetőség: <https://akkreditativizsgaztatas.ikk.hu/kkk-ptt#kkk-ptt-lista>

6.6 Heti óraterv – VÁLLALKOZÁSI ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKMÁHOZ

2020. szeptember 1-től a kilencedik évfolyamon felmenő rendszerben:

KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ VÁLLALKOZÁSI ÜGYVITELI ÜGYINTÉZŐ

Heti óraterv

Tantárgyak		9/Ny évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	2	4	4	4	5	0	684
	Angol nyelv	18	6	6	4	4	0	1368
	Matematika	2	3	3	3	4	0	540
	Történelem	0	3	3	3	4	0	468
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	0	1	0	36
	Digitális kultúra	3	2	0	0	0	0	180
	Testnevelés	5	4	4	3	3	0	684
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	211
	Komplex természettudomány	0	3	0	0	0	0	108
	Földrajz (angol nyelven)	0	2	2	0	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy (Gazdasági ismeretek – angol nyelven)	0	0	0	2	0	2	134
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek (angol nyelven)	0	0	1	0	0	0	36
	Célnyelvi civilizáció (angol nyelven)	0	1	1	1	2	2	242
	Összes közismereti óraszám	31	29	25	21	24	5	4835
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)			0	0	2	5	5	
Ágazati alapoktatás	Ágazati alapoktatás óraszám		7	9	0	0	0	576
	Munkavállalói ismeretek		0,5					18
	Gazdasági és jogi alapismeretek		3	3				216
	Vállalkozások működtetésének alapismeretei			4				144
	Kommunikáció		1					36
	Digitális alkalmazások		2,5	2				162
	Szakirányú oktatás óraszám		0	0	13	12	24	1680
Szakirányú oktatás	Tantárgyak	9/Ny évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
	Pénzforgalmi nyilvántartások						4	124
	Kis és középvállalkozások gazdálkodása				3		4	232
	Munkaerő-gazdálkodás					2	2	134
	Adózási ismeretek					3	4	230
	Munkavállalói idegen nyelv					2		62
	Könyvvézetési alapismeretek						3,5	113

Szövegbevitel számítógépen				2	2		139
Dokumentumszerkesztés						4,5	144
Titkári ügyintézés				2		2,5	152
Ügyfélszolgálati kommunikáció				2		-	72
Üzleti adminisztráció					2,5	2	162
Kommunikáció a titkári munkában				3,5			116
Tanítási hetek száma	36	36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám	1116	1296	1224	1224	1296	961	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	31	36	34	34	36	31	

6.7 A kollégiumi tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszámja

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik iskolánk nevelő-oktató munkáját. A technikumi képzés alatt a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, továbbá az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél. A csoportfoglalkozások keretprogramterve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát.

A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához.

A kollégiumi nevelés és oktatás a Nat. kiemelt fejlesztési feladatain keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz.

TÉMAKÖR	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.

- A tanuló - pedagógus segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	3	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása	- Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra.				
- a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése	- Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat.				
- a könyvtárhasználat rendje és módszerei	- Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.				
	- A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását.				
	- Elemezzék, értelmezzék, rendszerezzék a megszerzett ismereteket.				
	- Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket.				
	- Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internet-használatra.				
	- Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével.				

Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helyzetállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				

- erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe
 - felelősség- és kötelességtudat
 - a munka megbecsülése
 - mértéktartás, együttérzés, segítőkészség
- Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt.
 - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között.
 - Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban.
 - Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük.
 - Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét.
 - Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények 9-13. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Válgon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- közösséghez tartozás, hazaszeretet	- Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.				
- nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai					
- a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene					
- nemzetünk kapcsolódása Európához					

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diákönkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>2</i>
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- a demokratikus jogállam felépítése	- Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat.				
- a felelős állampolgári magatartás jelentősége	- Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét.				
- a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása	- Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat létrehozásában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.				
- cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet					

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Váljék természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				

- az önismeret és társas kapcsolati kultúra
 - az empátia és mások elfogadása
 - a tudás és tapasztalat jelentősége
 - társas kommunikáció
- Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit.
 - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását.
 - Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatokat, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait.
 - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket.
 - Csoport előtti megmérettetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.

A családi életre nevelés

A család mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	1	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a család szerepe, jelentősége az életében	egyén	- Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon.			
- együttműködés felelősségvállalás családban	és a	- Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát.			
- szexuális kultúra		- Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon.			
- családtervezés		- Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben.			
- konfliktusok a családban		- Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát.			
		- Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-nő kapcsolatban.			
		- Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.			

Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- egészséges életmód és életvitel	- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit.				
- a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében	- Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit.				
- prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	- Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre.				
	- Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén.				
	- Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.				

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás	- Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. - Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét.				
- önkéntes feladatvállalás másokért	- Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. - A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk.				
- összetartás és együttérzés	- Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. - Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.				

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának. A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgja erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				

- a természet és az emberi környezet egymásra hatása
- természeti erőforrásaink védelme
- ipari termelés és a környezet védelme
- 'Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!'-mottó
- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket.
- Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését.
- A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat.
- Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát.
- A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megőzésében.
- Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.

Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzon megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- tevékenységek és szakmák jellemzői	- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat.				
- különféle életpályák bemutatása	- Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit.				
- a munka világa és jellemzői	- Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók.				
- továbbtanulási lehetőségek	- Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit. - Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.				

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a gazdaság működésének alapjai	- A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben.				
- a családi gazdálkodás	- Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak.				
- munka, fogyasztás és gazdálkodás	- Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttétel stb.).				
- pénzkezelés technikái	- Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit.				
- vállalkozás és kockázat	- Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat.				
	- Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.				

Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes

játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	<i>9.</i>	<i>10.</i>	<i>11.</i>	<i>12.</i>	<i>13.</i>
<i>Időkeret (óra)</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- a média társadalmi szerepe	- Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül.				
- a reklám és a fogyasztás összefüggése	- Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása. - Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül.				
- a médiatartalmak és a valóság összefüggése	- Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében.				
- az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség	- Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése.				
- a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	- Az internet- és játékfüggőség kóros hatásainak bemutatása.				

7 ZÁRÓ DOKUMENTUMOK

A Szakmai program nyilvánosságra hozatala és a Szakmai pedagógiai programhoz való hozzáférés lehetőségei:

- Az intézmény honlapján: <https://tpfk.hu/tomori-pal-magyar-angol-ke-tanitasi-nyelvu-kozgazdasagi-technikum/>
- Az intézmény könyvtárában
- Az intézmény titkárságán

Az alábbi intézményi közösségek véleményezték a dokumentumot:

- Nevelőtestület
- Szülői munkaközösség
- Diákönkormányzat

A Szakmai Programot az intézmény igazgatójaként jóváhagyom.

Hatályos: 2025. szeptember 1-től

Budapest, 2025. június 17.

Fata Ildikó
dr. Fata Ildikó s.k.
igazgató

